

Jaarverslag 2020

Gasunie Transport Services

Inhoudsopgave

DIRECTIEVERSLAG

01 Directieverslag	6
Directieverslag	6
Voorwoord	8
Financiële resultaten	9
Netwerkontwikkelingen	10
Veiligheidsprestaties	13
Resultaten gastransport	13
Ontwikkeling klantenorganisatie	14
Ontwikkelingen in de markt	16
Ontwikkelingen regulering	16
Resultaten energietransitie	18
Risicomanagement	19

JAARREKENING GASUNIE TRANSPORT SERVICES B.V.

02 Jaarrekening Gasunie Transport Services B.V.	21
Balans per 31 december 2020	21
Winst-en-verliesrekening over 2020	23
03 Toelichting op de jaarrekening	24
Toelichting op de jaarrekening	24

04 Nadere toelichting op de jaarrekening	37
1. Significante aangelegenheden en gebeurtenissen in 2020	37
2. Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen	38
3. Materiële vaste activa	41
4. Overige deelnemingen	43
5. Uitgestelde belastingvorderingen	44
6. Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen	46
7. Geplaatst kapitaal	47
8. Agio	47
9. Herwaarderingsreserve	47
10. Overige reserves	48
11. Onverdeeld resultaat	48
12. Voorzieningen	49
13. Langlopende lening aandeelhouder	50
14. Leaseverplichtingen	51
15. Contractverplichtingen	52
16. Financiële instrumenten	52
17. Niet in de balans opgenomen verplichtingen	55
18. Netto-omzet	56
19. Overige bedrijfskosten	56
20. Financiële baten en lasten	57
21. Belastingen	57
22. Aantal werknemers	58
23. Verbonden partijen	58
24. Bezoldiging Directie	59
25. Honoraria externe accountant	59
26. Gebeurtenissen na de balansdatum	59
05 Ondertekening	60
Ondertekening	60

OVERIGE GEGEVENS

o6 Overige gegevens	62
Statutaire regeling omtrent de winstbestemming	62
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	63
BIJLAGEN	
o7 Bijlagen	74
Besluit Financieel Beheer Netbeheerder	74

Jaarverslag 2020

Directieverslag

01 Directieverslag

Directieverslag

Algemeen

Landelijk netwerkbeheerder Gasunie Transport Services (GTS) is eigenaar en beheerder van het landelijk gastransportnet. GTS is verantwoordelijk voor de verkoop van de transportdiensten, de uitvoering van het gastransport en de ontwikkeling en instandhouding van het Nederlandse gastransportnet.

Missie

GTS biedt op een klantgerichte en transparante manier gastransportdiensten aan. Veiligheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid en kostenbewustzijn staan hierbij voorop. We dienen het publieke belang en werken op professionele wijze aan waardecreatie voor onze stakeholders.

Visie

GTS streeft ernaar een organisatie te zijn die de markt als beste bedient, flexibel inspeelt op veranderingen in de omgeving, nieuwe gasstromen mogelijk maakt, de introductie van duurzame energie faciliteert en zo een spilfunctie vervult in de Noordwest-Europese gasmarkt.

Taken

GTS biedt gastransportdiensten aan en diensten die daarmee verband houden, zoals kwaliteitsconversie en balancerings. GTS is onder meer verantwoordelijk voor:

- Het zorgdragen voor een veilig, betrouwbaar en doelmatig transportsysteem;
- het beheer en de ontwikkeling van het gastransportnet op economische basis;
- voldoende transportcapaciteit;
- de koppeling met andere netten, zowel nationaal als internationaal;
- de uitvoering van publieke taken en adviestaken op het gebied van leveringszekerheid (o.a. pieklevering, noodlevering en raming Groningen productie) en het kleineveldenbeleid;
- beheren gaskwaliteit, inclusief kwaliteitsaanpassingen om Groningen productie te minimaliseren;
- het balanceren van het net.

Toezicht

De toezichthouder in Nederland is de Autoriteit Consument & Markt (ACM). De ACM houdt toezicht op de uitvoering van de wettelijke taken die aan GTS zijn opgedragen. De Gaswet stelt eisen aan de wijze waarop GTS zijn taken vervult. Zo beschikt GTS over een reglement voor haar medewerkers dat waarborgt dat klanten van GTS gelijk behandeld worden.

Businessmodel Gasunie Transport Services

De landelijk netbeheerder GTS biedt in Nederland haar diensten aan op een klantgerichte en transparante manier. Wij verkopen de beschikbare capaciteit in een betrouwbaar netwerk tegen concurrerende voorwaarden. Op entrypunten kan het gas in het netwerk worden ingevoed en op exitpunten kan een klant het gas uit het netwerk halen. De klanten sluiten contracten af waarmee ze capaciteit boeken op bepaalde entry- of exitpunten in het netwerk, gedurende een bepaalde periode (jaar, kwartaal, maand of dag). Ons netwerk concurreert ten aanzien van het transport van transitstromen met netwerken in andere Noordwest-Europese landen.

We brengen tarieven aan onze klanten in rekening die gereguleerd zijn. Ze worden jaarlijks vastgesteld door de toezichthouder die elke 3 tot 5 jaar de methode van regulering opnieuw vaststelt. De tarieven worden bepaald door de toegestane omzet voor het betreffende jaar te delen door de geschatte omvang van de capaciteitsvraag (omzetregulering). Indien deze omvang van de capaciteitsvraag in de praktijk anders is dan vooraf was geschat kan ook de behaalde omzet afwijken van de toegestane omzet. Een verschil tussen de toegestane en gerealiseerde omzet wordt verrekend in volgende jaren.

De door de toezichthouder toegestane omzet bestaat uit een kapitaalkostenvergoeding voor het geïnvesteerd vermogen, een vergoeding voor de jaarlijkse afschrijvingskosten (berekend op basis van de door de toezichthouder vastgestelde afschrijvingstermijnen en activawaarde) en een vergoeding voor de operationele kosten.

Investeringsen

Het ontwerp en het gebruik van het netwerk bepalen de totale beschikbare capaciteit. GTS investeert op doelmatige wijze in voldoende transportcapaciteit om zo te kunnen voorzien in de totale marktbehoefte. Daarbij is het uitgangspunt dat de gasvoorziening voor kleinverbruikers in Nederland wordt gegarandeerd op een dag met een gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur in De Bilt van -17°C (graden Celsius). Nieuwe investeringen worden, voor zover zij naar het oordeel van ACM doelmatig zijn, toegevoegd aan de kostenbasis van GTS, zodat GTS deze via de tarieven kan terugverdienen.

Gedragcodes en wet- en regelgeving

Met ingang van 1 januari 2020 is GTS aangemerkt als Organisatie van Openbaar Belang (OOB).

De naleving van gedragcodes en wet- en regelgeving wordt door GTS overeenkomstig de wijze van haar aandeelhouder N.V. Nederlandse Gasunie ten uitvoering gebracht. Hiervoor wordt verwezen naar de uitgebreide paragraaf inzake risicomanagement in het jaarverslag van N.V. Nederlandse Gasunie.

Management

Het management van Gasunie Transport Services B.V. per 31 december 2020:

Drs. B.J. Hoevers, Algemeen Directeur
B.K. van Boven, Manager Commerce & Regulation
D. Locker, Manager Finance & Control
Ir. R.W.J. Zanting, Manager Assets

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van 2020 van Gasunie Transport Services, met hierin de belangrijkste ontwikkelingen die GTS heeft doorgemaakt het afgelopen jaar. In 2020 transporteerden wij voor onze klanten 78,7 miljard m³ gas zonder onderbrekingen. Onze stikstofinstallaties hebben dit jaar wederom een recordhoeveelheid stikstof bijgemengd en daarmee een recordhoeveelheid van 33,3 miljard m³ gas van Groningenkwaliteit gemaakt.

Ook 2020 stond daarmee weer in het teken van de afbouw van de gaswinning uit het Groningenveld. De bouw van een nieuwe stikstofinstallatie bij Zuidbroek, die naar verwachting in het eerste kwartaal van 2022 operationeel is, is de belangrijkste maatregel om voldoende hoogcalorisch gas geschikt te maken voor gebruik in huishoudens. Hiermee is in 2022 bij een gemiddeld temperatuurverloop geen behoefte aan Groningenproductie. Naast de huishoudelijke markt was er ook een toenemende behoefte aan aardgas voor elektriciteitsproductie met ruim 8,5 bcm de hoogste jaarwaarde in historie.

Om de afname van gaswinning in Groningen op te kunnen vangen is de liquiditeit van de Noordwest-Europese gasmarkt van toenemend belang voor Nederland. Waar Nederland enige jaren terug nog een land was dat twee maal de eigen gasconsumptie zelf produceerde, is Nederland binnenkort voor bijna de helft van de gasconsumptie afhankelijk van buitenlandse aanvoer. Het is daarom goed om vast te stellen dat op de Nederlandse virtuele gashandelsplaats TTF, met recordvolumes van 45.526 TWh, 72% van de Europese gashandel plaatsvindt. Met de snel teruglopende productie op de Nederlandse markt zijn gasopslagen en toegang tot internationale gasstromen van essentieel belang voor de leveringszekerheid. De flinke stijging van invoer van LNG in dit jaar illustreert dit veranderde beeld. Hierbij laat echter ook het grillige verloop over het jaar heen zien dat Nederland afhankelijker wordt van ontwikkelingen op de internationale gasmarkt.

De sterke verlaging van ons kostenniveau die we in de afgelopen jaren hebben laten zien heeft zich vertaald in een verbeterde efficiëncyscore in de methode van regulering. De focus op kosten hebben wij in 2020 doorgezet en wij zijn blij dat dit hand in hand is gegaan met een hoge mate van klanttevredenheid.

Het faciliteren van de behoefte van onze klanten is voor ons van groot belang en uit zich in interactie met klanten en uitgebreide informatieverstrekking.

Naast de dynamische ontwikkeling op de aardgasmarkt heeft ook de markt voor groen gas zich in 2020 goed ontwikkeld. De invoeding in ons netwerk is verder toegenomen en de komende jaren blijven wij ons inzetten om de noodzakelijke invoeding van duurzame gassen extra te faciliteren. Naast groen gas zal in de toekomst ook waterstof een aandeel krijgen in de duurzame energiemix. Onze bestaande gasinfrastructuur zal daarmee bijdragen aan de verduurzaming van het energiesysteem. In verschillende studies samen met Tennet hebben wij laten zien hoe deze systeemintegratie tussen elektriciteit en gas zich kan manifesteren.

Namens GTS wil ik onze klanten en andere stakeholders bedanken voor het in ons gestelde vertrouwen en de goede samenwerking. Ook wil ik onze medewerkers en de medewerkers van onze service providers bedanken voor hun inzet.

Bart Jan Hoevers

Algemeen directeur

Financiële resultaten

Kerncijfers

In miljoenen euro's	2020	2019
Totale opbrengsten	945,6	921,0
Totale lasten	-295,1	-582,0
Bedrijfsresultaat	650,5	339,0
Financieringsbaten en -lasten	-86,2	-91,5
Resultaat voor belastingen	564,3	247,5
Belastingen	-183,8	-78,8
Resultaat na belastingen	380,5	168,7

Opbrengsten

We hebben met het transport van gas en daaraan gerelateerde diensten in Nederland een omzet van € 941 miljoen gerealiseerd. Dit is onder meer veroorzaakt door de toegestane inkomsten die volgen uit het x-factorbesluit en nacalculaties in beide jaren waarvan die in 2020 circa € 38 miljoen hoger zijn dan die in 2019.

Totale lasten

De totale lasten zijn in 2020 gedaald met € 287 miljoen ten opzichte van 2019. De belangrijkste reden voor de daling is een terugname van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering van € 300 mln. Deze terugname is met name het gevolg van een lagere disconteringsvoet. Exclusief deze terugname stijgen de totale lasten met € 13 miljoen.

Dit is grotendeels het gevolg van lagere afschrijvingen (€ 16 miljoen), en een toename van de kosten voor energie (€ 22 miljoen). De operationele kosten zijn hoger (€ 7 miljoen) dan vorig jaar. Dit is met name het gevolg van personeelsgerelateerde kosten.

Financiering

Wij hebben een leningsfaciliteit van € 6 miljard, welke door Gasunie ter beschikking is gesteld. De looptijd van deze faciliteit eindigt op 31 december 2029 en heeft een mogelijkheid tot verlenging. De partijen zijn overeengekomen dat tussentijds op de faciliteit kan worden getrokken dan wel afgelost. In 2020 is de omvang van de uitstaande lening gestegen.

De Minister van Economische Zaken heeft regels gesteld ten aanzien van goed financieel beheer door een netbeheerder in het 'Besluit Financieel Beheer Netbeheerder'. Deze regels bestaan uit een aantal financiële ratio's waaronder een minimum eigen vermogen. Per kwartaal beoordeelt de vennootschap, rekening houdend met de bepalingen in het 'Besluit Financieel Beheer Netbeheerder', of er afgelost dan wel getrokken moet worden op de faciliteit. Middels deze ratio's wordt een adequate solvabiliteit en liquiditeit gewaarborgd. Eind 2020 bedroeg de solvabiliteit 50% (2019: 49%).

Personele Zaken en operationele kosten

Onze medewerkers zijn in dienst van Gasunie en voor onbepaalde tijd bij GTS gedetacheerd. De effectieve bezetting van GTS ultimo 2020 bedroeg 163 fulltime-equivalenten (ultimo 2019: 156). GTS heeft dienstverleningsovereenkomsten met Gasunie afgesloten met een waarde in 2020 van € 356 miljoen (2019: € 329 miljoen) aan operationele kosten. Deze operationele kosten hebben betrekking op de inzet van medewerkers, materialen, diensten en andere kosten zoals transport gerelateerde energiekosten. Deze dienstverlening vindt plaats tegen kostprijzen.

Netwerkontwikkelingen

Uitfasering van het Groningengas

Het door de NAM beheerde Groningenveld, lang de centrale bron voor het Gasunie-transportnet, gaat in 2022 op stand-by met uitzicht op definitieve sluiting in de periode 2025-2028. Wij adviseren de minister van Economische Zaken en Klimaat over de maatregelen die nodig zijn om de leveringszekerheid van aardgas te borgen.

Stikstoffabriek Zuidbroek

Om de gaswinning in Groningen zo snel mogelijk naar nul te brengen, breiden we onze stikstofinstallatie bij Zuidbroek uit. Met deze installatie, bestaande uit een stikstoffabriek en een mengstation, kunnen we per jaar ongeveer 7 miljard m³ gas van Groningenkwaliteit (pseudo-G-gas) produceren door menging van geïmporteerd hoogcalorisch gas met geproduceerde stikstof. Dat staat gelijk aan bijna een derde van de huidige jaarlijkse binnenlandse behoefte aan laagcalorisch aardgas (ongeveer 23 miljard m³). Het doel is de installatie in april 2022 in bedrijf te nemen. In de originele bouwplanning was ruimte voor het opvangen van tegenvallers. Door onder meer COVID-19 hebben we deze ruimte inmiddels volledig gebruikt. Verdere tegenvallers, zoals het aanhouden van de pandemie, kunnen leiden tot vertraging in de oplevering. We blijven ons uiterste best doen om de beoogde opleveringsdatum te halen.

Uitbreiding mengstation Wieringermeer

Met ingang van januari 2020 draait ons mengstation Wieringermeer op een fors hogere capaciteit. Hierdoor kan nu 310.000 m³ stikstof per uur bijgemengd worden; 80.000 meer dan voorheen. Dankzij deze uitbreiding kan de gaswinning in Groningen met 5 miljard m³ per jaar verlaagd worden. De uitbreiding is nodig om de gaswinning in Groningen versneld af te kunnen bouwen.

Jaarlijks advies aan de minister

Sinds 2019 hebben wij een nieuwe wettelijke taak om de minister van Economische Zaken en Klimaat jaarlijks te adviseren over de hoeveelheid Groningengas en de Groningengas-netwerkkapaciteit die nodig zijn om de leveringszekerheid te waarborgen.

Voor het gasjaar 19/20 had GTS een productie van 11,8 bcm in een jaar met een gemiddeld temperatuurverloop geadviseerd. In februari 2020 hebben we ons Groningengas-advies voor het gasjaar 2019/2020 verlaagd. Vanwege een hoge stikstofinzet en de uitbreiding van het werkgasvolume van de NAM-berging in Norg was er minder Groningengas nodig, namelijk 10,7 miljard m³ uitgaande van een

gemiddeld temperatuurverloop. De minister van Economische Zaken en Klimaat heeft dit via een tijdelijke maatregel overgenomen. Uiteindelijk heeft de NAM in gasjaar 2019/2020 8,7 miljard m³ Groningengas geproduceerd, aangezien gasjaar 2019/2020 een relatief warm jaar was. De productie komt overeen met ons advies voor een jaar met dit temperatuurprofiel.

In september 2020 hebben we op basis van een aanvullend advies vanwege de hogere vulgraad van gasberging Norg aangegeven dat er dit lopende gasjaar 8,1 miljard m³ Groningengas nodig is, uitgaande van een jaar met een gemiddeld temperatuurverloop. In februari 2021 hebben we een nieuwe raming gedaan. Uit deze raming blijkt dat het benodigde Groningenvolume in het gasjaar 2021/2022 3,9 miljard m³ zal zijn bij een gemiddeld temperatuurverloop.

Ombouw industriële grootverbruikers

De minister van EZK wil dat industriële grootverbruikers met een gasvraag groter dan 100 miljoen m³ gas per jaar stoppen met het gebruik van laagcalorisch gas (gas van Groningenkwaliteit). De minister heeft daarvoor in de zomer 2020 een nieuwe wet opgesteld. Deze wet vereist dat na september 2022 geen laagcalorisch gas meer door deze grootverbruikers afgenomen wordt. Als een verbruiker in plaats van laagcalorisch gas hoogcalorisch gas wil afnemen is Gasunie verplicht om voor deze overschakeling te zorgen. Het gaat om negen bedrijven met een gezamenlijke vraag van ongeveer 3 miljard m³ per jaar, waarvan acht ondertussen hebben aangegeven hoogcalorisch gas te willen gebruiken. De voorbereidingen om deze projecten in overleg met deze bedrijven uit te voeren zijn in volle gang. Het eerste bedrijf is inmiddels aan ons H-gas net aangesloten. De volgende vier bedrijven verwachten we in 2022 om te kunnen schakelen en de laatste vier in 2023. Voor de deze vier industrieën zijn complexe maatregelen met langere doorlooptijden nodig.

Studie naar omschakeling gasberging Grijpskerk

In strenge winters met extra veel vraag naar laagcalorisch gas kon Nederland altijd terugvallen op het Groningenveld voor extra levering. Dat kan straks niet meer. Op verzoek van de minister van Economische Zaken en Klimaat onderzoekt Gasunie daarom of de gasberging van NAM in Grijpskerk de back-up functie van het Groningenveld kan overnemen als zij van hoogcalorisch gas naar laagcalorisch gas wordt omgebouwd. Dit zou dan kunnen betekenen dat het Groningenveld circa 2 jaar eerder kan sluiten. De uitkomsten van het onderzoek verwachten we in het eerste halfjaar van 2021.

Risico-gebaseerd Assetmanagement

Om de leveringszekerheid te kunnen borgen is professioneel asset management essentieel. Onze assets worden risicogebaseerd onderhouden. We hanteren diverse systemen om risico's in beeld te brengen. Risico's in het systeem krijgen een beoordeling op het gebied van veiligheid, transportzekerheid, duurzaamheid en (financiële) schade.

We gebruiken deze risicobeoordeling om vervangingsinvesteringen goed te keuren. Op deze wijze wordt ervoor gezorgd dat op een kostenefficiënte manier zoveel mogelijk risico's wegnomen worden en geen onnodige werkzaamheden worden uitgevoerd.

Risico-reducerende maatregelen nemen we in principe alleen als de kosten daarvan significant lager zijn dan de contante waarde van het risico dat wordt verminderd of weggenomen. Grote vervangingsprogramma's worden jaarlijks geëvalueerd. Daarbij krijgen we steeds beter inzicht in de

risico's die aan de te vervangen systeemdelen verbonden zijn en door de vervanging worden gereduceerd, onder andere door de inspectie van vervangen materialen.

De programma's worden naar aanleiding van de bevindingen uit de evaluatie bijgesteld. We zien daardoor in de afgelopen jaren de investeringen binnen ons vervangings- en onderhoudsprogramma sterk afnemen. We verwachten dat de ongeplande correctieve inspanningen daardoor de komende jaren licht gaan stijgen.

Verder worden de risicoanalyses regelmatig gebruikt in het overleg met de toezichthouders (ACM, Staatstoezicht op de Mijnen, inspectie Leefomgeving en Transport, inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Agentschap Telecom en vergunningverleners).

Nieuw investeringsplan GTS

Op 1 oktober heeft GTS haar eerste investeringsplan vastgesteld, het IP2020. Het investeringsplan beschrijft de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen van GTS op de korte en lange termijn ¹. Het investeringsplan vormt de onderbouwing van de nut en noodzaak van investeringen. Het IP2020 beschrijft de ontwikkelingen in de energiemarkt, inclusief een analyse in de vorm van scenario's tot 2030. Het plan geeft een knelpuntenanalyse van het netwerk en beschrijft de benodigde investeringen in het transportnetwerk.

Er komen dit decennium veel ontwikkelingen op ons af, waar we met ons netwerk rekening mee moeten houden. Onze infrastructuur moet in goede conditie blijven, terwijl we ons inzetten om de goede werking van de gasmarkt te behouden en de transportzekerheid te borgen. Ook de energietransitie heeft een belangrijk effect op de benutting van ons netwerk op lange termijn. Aan de ene kant kijken we hoe we tegen zo laag mogelijke kosten een goede werking van onze infrastructuur behouden en aan de andere kant kijken we vooruit hoe ons netwerk kan bijdragen om de energietransitie te versnellen. Een grote verandering is dat de gaswinning in Groningen al sterk is gereduceerd en de komende jaren volledig afgebouwd wordt. Omdat de vraag naar aardgas in deze periode op een vergelijkbaar niveau zal blijven, verandert Nederland in snel tempo van een grote exporteur naar een grote importeur van aardgas. In het investeringsplan heeft GTS gekeken of er voldoende mogelijkheden zijn om meer gas te kunnen importeren naar Nederland. Ook brengen we het belang onder de aandacht om in Nederland over voldoende bergingen te beschikken om de leveringszekerheid te waarborgen. En welke kansen de marktintegratie biedt.

Er moet vaart worden gemaakt om de klimaatdoelstellingen te kunnen halen. Ons netwerk kan daarbij een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld met het transport van waterstof en groen gas door onze leidingen. Zoals ook in het Klimaatakkoord is afgesproken, zal het aanbod van deze duurzame moleculen richting 2030 en 2050 fors moeten groeien en moet een landelijke infrastructuur worden ontwikkeld om vraag en aanbod met elkaar te verbinden. Onze assets kunnen de basis vormen voor deze infrastructuur.

GTS stelt voortaan elke twee jaar een nieuw investeringsplan vast. Het eerstvolgende ontwerp investeringsplan, het ontwerp-IP2022, zullen we op 1 januari 2022 publiceren.

¹ Voorheen deed GTS dit in het Kwaliteits- en Capaciteitsdocument. IP2020 wordt door EZK en de ACM getoetst voordat GTS overgaat tot definitieve vaststelling.

Integratie extra hogedruknetten per 1 januari 2021

GTS heeft per 31 december 2020 de ZEBRA-gasleiding en een aantal extra hogedruknetten (EHD) in Zuidwest-Nederland overgenomen. Het integratieproject voor fysieke integratie van die netten met het huidige GTS netwerk is, ondanks de beperkingen die de Corona pandemie met zich meebrengt, conform de planning met de betrokken partijen uitgevoerd.

Zowel de Zebra-gasleiding als de EHD-netten zijn daarmee integraal onderdeel van het TTF-marktgebied. Shippers kunnen sinds eind 2020 capaciteit boeken op de 'nieuwe' netwerkpunten.

Veiligheidsprestaties

Verzuim

Veiligheid voor onze medewerkers en onze omgeving is een belangrijke randvoorwaarde voor het kunnen uitvoeren van onze werkzaamheden. Het scheppen van een gezonde en veilige werkomgeving en het minimaliseren van (milieu)risico's voor de omgeving heeft daarom prioriteit. Het aantal ongevallen met verzuim (voor eigen medewerkers en aannemers) bedroeg 2 en is daarmee in 2020 gedaald ten opzichte van 2019 (3).

Uncontrolled events

Uncontrolled events is een nieuwe KPI, die de oude KPI Leidingbeschadigingen vervangt. Uncontrolled events zijn incidenten met gasuitstroom van meer dan 14.000 m³ uit een door GTS beheerd systeem met een ontwerpdruk van 8 bar of hoger. Er heeft zich in 2020 geen uncontrolled event voorgedaan (2019: 1).

Resultaten gastransport

Onze gastransport- en infrastructuuractiviteiten staan centraal in onze strategie. Wij voeren deze activiteiten zo efficiënt mogelijk uit. Wij zorgen voor een goede werking en de ontwikkeling van het gastransportnet. Dit doen wij door het borgen van de transportzekerheid en het aanbieden van passende diensten aan onze klanten. Veiligheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid en efficiency staan hierbij voorop.

Transportzekerheid

In 2020 zijn er geen ongeplande transportonderbrekingen geweest.

Afname export en binnenlands transport blijft op niveau

In 2020 was het wederom warm; volgens het KNMI (Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut) het zevende zeer warme jaar op rij. De gemiddelde effectieve ² temperatuur in De Bilt was 9,3 °C en daarmee 0,3 °C hoger dan in 2019. Naast de hoge effectieve temperatuur is ook de ombouw van de buitenlandse L-gas markt (Duitsland, België en Frankrijk) verantwoordelijk voor een daling in de transportomvang. Het gastransport door onze netten betrof in 2020 835 TWh (78,7 miljard m³) ten opzichte van 870 TWh (81,8 miljard m³) in 2019. Het binnenlandse verbruik bleef nagenoeg onveranderd; een daling bij de kleinverbruikers van 6% werd grotendeels gecompenseerd door een record verbruik door gascentrales. Het gastransport voor de ondergrondse bergingen nam in 2020 toe. Enerzijds is dit te

verklaren doordat het voorgaande jaar een heel rustig jaar was voor de bergingen (weinig inzet in de winter van 2018/2019 en navenant weinig vulling nodig) en anderzijds dat het vullen van de berging in Norg nu via het Gasunie netwerk, met geconverteerd H-gas, uitgevoerd wordt.

² De 'effectieve temperatuur' betreft de werkelijke temperatuur, aangevuld met een bijstelling voor windsnelheid

Corona

2020 stond wereldwijd in het teken van het Corona virus. De invloed van dit virus op het binnenlandse gasverbruik lijkt echter zeer beperkt: de daling bij de kleinverbruikers is te verklaren door de hogere temperatuur en de constante trend van energiebesparing. Ook is het verbruik door de industrie binnen de bandbreedte van wat normaal beschouwd kan worden.

Meer kwaliteitsconversie

De productie uit het Groningenveld is in 2020 verder afgenomen. Om de G-gas markt te kunnen belevaren is meer conversie ingezet dan voorgaande jaren. Dit was mogelijk door een nieuw stikstofcontract met een externe leverancier en een bijbehorende uitbreiding op onze conversie installatie te Wieringermeer. De hoeveelheid geconverteerd H-gas is daarmee in Nederland met ruim 15% gestegen van 325 TWh (29,0 miljard m³) in 2019 tot 376 TWh (33,3 miljard m³) in 2020. De bijbehorende hoeveelheid ingezette stikstof is gestegen van 2,7 miljard m³ naar 3,4 miljard m³ in 2020.

Binnenlandse productie, import en export

De hoeveelheid buitenlandse entry H-gas is nagenoeg onveranderd en betreft voor het derde jaar op rij afgerond 44 miljard m³. Hierbij is ook het aandeel van het uit het buitenland afkomstige LNG voor het tweede jaar op rij hoog. Het betreft respectievelijk 6,7 en 7,3 miljard m³ voor 2020 en 2019 tegenover 2,5 miljard m³ in 2018. Ook de kleine velden productie (inclusief offshore) is nagenoeg ongewijzigd gebleven. De afname van de productie uit Groningen is gecompenseerd door H-gas te converteren. De (pseudo-) G-gas export nam met 13% af. De H-gas export nam met 22% af.

Pieklevering en noodlevering

Pieklevering en noodlevering zijn twee belangrijke publieke taken van voor de kleinverbruikers in Nederland. Pieklevering is aan de orde als de gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur lager is dan -9,0 °C. GTS zorgt voor alle voorzieningen op het gebied van gasinkoop, flexibiliteitsdiensten en gastransport op het landelijke gastransportnet die nodig zijn om vergunninghouders de pieklevering te laten verzorgen. In 2020 is er geen pieklevering geweest.

Noodlevering treedt in werking als een vergunninghouder geen aardgas kan leveren aan kleinverbruikers, bijvoorbeeld door een faillissement. In 2020 is ook noodlevering niet nodig geweest.

Ontwikkeling klantenorganisatie

Om ook in de toekomst bij de beste TSO's van Europa te kunnen blijven horen, faciliteren we het gebruik van ons gastransportsysteem met diensten die passen bij de behoefte van onze klanten en ontwikkelingen in de markt. Wij doen dit door onze klanten goed te informeren en in te spelen op ontwikkelingen die we uit de dialoog met onze klanten en andere stakeholders tijdens diverse

contactmomenten ontvangen. Via onder andere marktconsultatie- en informatiebijeenkomsten, gesprekken met vertegenwoordigers van klantengroepen (representatieve organisaties) en onze customer desk zoeken wij de dialoog. Dit wordt ondersteund door informatie duidelijk en helder op onze website te plaatsten en indien extra aandacht voor een onderwerp nodig is, het versturen van een nieuwsbrief. Door deze interactie willen we komen tot verbetering van onze producten en diensten.

Dit jaar is op deze manier voor een breed scala aan onderwerpen zoals de transporttarieven en bijbehorende voorwaarden, invoering van virtuele interconnectiepunten (VIP's), randomiseren van balanceeracties, het Groningen advies en het investeringsplan, de interactie met onze stakeholders gezocht. Vanwege de ingrijpende Corona maatregelen liep de interactie met onze stakeholders vooral via digitale kanalen - deels efficiënter en effectiever ten opzichte van fysieke overleggen. In de toekomst zullen wij de digitale manier van communicatie nog meer in onze interactie met stakeholders integreren.

Vragen en klachten

Voor alle vragen of eventuele klachten kunnen de shippers terecht bij de customerdesk en de industriële klanten bij de industriedesk. Hier worden zij door een team van specialisten geholpen. Hiermee voorziet GTS in een goede bereikbaarheid en gespecialiseerde aanspreekpunten.

De vragen en klachten die bij ons binnenkomen proberen wij zo snel mogelijk en naar tevredenheid af te handelen. In 2020 is een klacht afgewezen met betrekking tot de omvang van de operationele afspraken die GTS met een naburige TSO heeft ten behoeve van het efficiënt bedrijven van de gastransportnetten.

Risicobeheersing

In 2020 heeft ACM het codebesluit 'overschrijding kredietlimiet en implementatie van het neutraliteitsbeginsel' (wijziging van de Transportcode) gepubliceerd. Aanleiding voor dit besluit is een incident eind 2018, waarbij een programmaverantwoordelijke grote financiële schade veroorzaakte op de balanceringsmarkt. Dit codebesluit helpt ons bij het inperken van de financiële schade voor de markt bij dergelijke incidenten en regelt de manier waarop kosten moeten worden verdeeld onder netgebruikers, voor zover er toch financiële schade ontstaat.

Klanttevredenheidsonderzoek

In december 2020 heeft GTS haar tweejaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek laten uitvoeren. We zijn er trots op dat de waardering van onze klanten in 2020 nog steeds hoog is. Gemiddeld wordt GTS beoordeeld met een 4 op een schaal van 5. Hiermee scoren we gelijk aan afgelopen jaren. Ruim 60% van de shippers vindt GTS (veel) beter in vergelijking met omliggende TSO's. Het feit dat veel GTS-medewerkers het afgelopen jaar wegens Corona thuis hebben moeten werken, heeft volgens onze respondenten geen negatief effect gehad op onze klantgerichtheid en professionaliteit.

Ontwikkelingen in de markt

TTF (gashandelsplaats in Nederland)

Gashandelaren kopen en verkopen jaarlijks veel gas in Nederland. Bijna al die gashandel gebeurt tegenwoordig op de gashandelsplaats TTF. Qua hoeveelheid verhandeld volume wist TTF in 2020 haar beste jaar ooit (2019) ruim te overtreffen. Gashandelaren verhandelden opnieuw een record hoeveelheid gas op TTF. Ook was het aantal op TTF actieve partijen groter dan ooit.

	2020	2019
Verhandelde hoeveelheid gas op TTF	45.526 TWh	38.039 TWh

De gashandel op een gashandelsplaats gebeurt vooral Over-The-Counter (OTC; waarbij gas rechtstreeks bij een wederpartij wordt ingekocht) of via een gasbeurs (waarbij de beurs de centrale wederpartij voor alle handelaren is).

De OTC-handel nam in 2020 opnieuw toe: van 26.096 TWh (in 2019) naar 27.120 TWh. Het via gasbeurzen verhandelde TTF-deel groeide veel sterker: van 11.943 TWh naar 18.406 TWh in 2020.

	2020	2019
Hoeveelheid gas door GTS netwerk via TTF	505 TWh	581 TWh

	2020	2019
Maximum aantal actieve partijen op één dag	170	166

TTF bouwde haar voorsprong op de andere Europese gashandelsplaatsen wederom verder uit het afgelopen jaar. In 2020 vond 72% van de Europese gashandel plaats op TTF, tegenover 66% in 2019. Dit geeft opnieuw aan dat de Nederlandse gashandelsmarkt goed werkt en het TTF een leidende positie heeft in Europa.

Ontwikkelingen regulering

Reguleringsmethodiek

Toezichthouder ACM bepaalt de toegestane omzet van GTS en daarmee de hoogte van de tarieven, aan de hand van het methodebesluit. Het methodebesluit beschrijft de wijze waarop GTS haar efficiënte kosten gedurende een reguleringsperiode mag terugverdienen en de regels en parameters die daarbij gelden. De huidige reguleringsperiode loopt van 2017-2021.

Op 31 augustus 2020 heeft de ACM een ontwerp-methodebesluit gepubliceerd voor de periode 2022 tot en met 2026. In aanloop naar dit ontwerp-methodebesluit heeft de ACM onderzoek gedaan naar de benutting van het gastransportnetwerk en de ontwikkeling van de toekomstige transport-tarieven en naar het wijzigen van de schattingsmethode voor de efficiënte kapitaalkosten. Dit onderzoek is uitgevoerd om de regulering beter te laten aansluiten bij ontwikkelingen als gevolg van de energietransitie. De uitkomsten van de onderzoeken zijn meegenomen in het ontwerp-methodebesluit.

Daarnaast heeft de ACM in het ontwerp-methodebesluit gebruik gemaakt van een vergelijking van de kostenefficiëntie van GTS met die van andere Europese gastransportbedrijven (kostenbenchmark). Tot

slot heeft de ACM ter voorbereiding van het ontwerp-methodebesluit (online) klankbordgroepen georganiseerd voor belanghebbenden (zoals GTS en organisaties die de klanten van GTS vertegenwoordigen).

Na publicatie van het ontwerp-methodebesluit volgde een consultatieperiode van zes weken. Belanghebbenden hadden in deze zes weken de tijd om hun zienswijze op het ontwerp-methodebesluit zowel schriftelijk als mondeling kenbaar te maken aan de ACM. GTS heeft via een schriftelijke zienswijze en een hoorzitting gebruik gemaakt van beide mogelijkheden.

Op 1 februari 2021 heeft de ACM het methodebesluit 2022-2026 gepubliceerd. De ACM kiest er ook voor om de kapitaalkosten van GTS op een andere manier te verdelen over de tijd. Deze worden hierdoor meer in lijn gebracht met het verwachte netgebruik de komende jaren. Op die manier wordt rekening gehouden met de toekomstige afname van het gasgebruik als gevolg van de energietransitie. Voor de reguleringsperiode 2022-2026 is de gemiddeld gewogen statische efficiency van GTS door ACM vastgesteld op 96,1% ³ (huidige methodebesluit: 88,6%). GTS heeft in de voorbije jaren aantoonbaar gewerkt aan het verbeteren van haar efficiency, onder meer door middel van personele herstructureringen, kostenbesparingen en onderhoudsoptimalisatie. Hoewel GTS herkent dat de stevige kostenreducties van de afgelopen jaren een verbetering van de efficiëncyscore tot gevolg hebben en verheugd is dat ook de ACM hiervoor erkenning heeft, onderzoekt zij in hoeverre en tegen welke elementen van het methodebesluit in beroep zal worden gegaan.

Als gevolg van het methodebesluit 2022-2026 is een impairment test uitgevoerd, waarbij de realiseerbare waarde is herberekend. Naast de elementen uit het methodebesluit is hierin een aantal variabelen, zoals de verwachte operationele kostenontwikkeling, het investeringsniveau en de disconteringsvoet bepaald.

Uitgaande van de nominale disconteringsvoet met een langlopend karakter, zou de realiseerbare waarde van het gastransportnetwerk in Nederland nagenoeg gelijk zijn aan de boekwaarde. Omdat in de context van het bepalen van de realiseerbare waarde overeenkomstig de verslaggevingsstandaarden met de actuele en meer volatiele markttrentes op de balansdatum is gerekend, ligt de waardering van het gastransportnetwerk ultimo 2020 ongeveer € 300 miljoen boven de boekwaarde. Dit bedrag is verantwoord als een terugname van een eerder verantwoorde bijzondere waardevermindering. Deze terugname is daarmee met name toe te rekenen aan het effect van de disconteringsvoet op balansdatum.

³ Dit houdt in dat we van elke bestede euro die onder de reikwijdte van de benchmark valt, € 0,961 mogen terugverdienen

Tariefbesluit

Het tarievenbesluit 2021 is in mei 2020 gepubliceerd door ACM. Dit tarievenbesluit was het laatste tarievenbesluit dat genomen is op basis van het methodebesluit 2017-2021. Het tarievenbesluit 2022 zal gebaseerd zijn op het methodebesluit 2022-2026 en wordt in mei 2021 gepubliceerd door de ACM.

Resultaten energietransitie

De energietransitie is een grote uitdaging waar we als samenleving voor staan. Binnen de energietransitie blijft aardgas de komende decennia een energiebron van betekenis, maar GTS richt zich, binnen de wettelijk toegestane mogelijkheden, ook op groen gas, biogas en waterstof. Vanuit GTS willen we met onze kennis en infrastructuur graag een bijdrage leveren aan de invulling en versnelling van deze energietransitie. Hierbij werken wij succesvol samen met andere partijen om oplossingen te realiseren die passend en innovatief zijn maar ook betaalbaar en betrouwbaar. Dit doen we nu en op de lange termijn richting 2050.

Groen gas

Het Klimaatakkoord gaat ervan uit dat in 2030 circa 2 miljard m³ groen gas (70 PJ) nodig voor de duurzame verwarming van woningen en gebouwen. Dat is circa 90% meer dan momenteel wordt geproduceerd. Binnen haar wettelijke kaders richt GTS zich op het faciliteren van groen gas en biogas invoeding middels groen gas boosters, aansluitleidingen en verzamelleidingen.

De booster maakt een koppeling tussen het regionale en landelijke gasnet en kan groen gas comprimeren naar het landelijke netwerk van GTS. Hierdoor wordt het regionale net bij congestie ontlast waardoor altijd groen gas ingevoed kan worden. Inmiddels zijn twee groen gas boosters in ontwikkeling waarvan een operationeel.

Er zijn vier groen gas producenten die direct op ons landelijk netwerk invoeden en onderzoekt met potentiële nieuwe invoeders naar geschikte locaties om groen gas in te voeden. In aanvulling hierop wordt momenteel een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar een groen- en biogas verzamelleiding in de regio van Emmen. Als deze verzamelleiding wordt gerealiseerd kan deze benut worden voor invoeding van groen gas maar ook biogas door zowel nieuwe producenten als RNB's. Door deze innovatie kan een gehele regio maximaal inzetten op groen gas productie zonder dat er sprake is van congestie of en soms de productie moet worden gestopt.

Waterstof

Voor de energietransitie zijn de ogen nu ook al gericht op waterstof, dat geproduceerd kan worden uit duurzame bronnen (groene waterstof) of fossiel bronnen met CO₂-opslag (blauwe waterstof). Het aanbod van duurzame waterstof zal in 2030 volgens het klimaatakkoord circa 155 PJ bedragen. Omdat waterstof toegepast kan worden als energiedrager zoals brandstof voor hoge temperatuur toepassingen, moleculen in de (petro)chemische industrie, brandstoffen voor transport en warmtevraag in de gebouwde omgeving kunnen in de waterstofeconomie grote stappen worden gezet in het verminderen van CO₂-uitstoot. Daarnaast is waterstof een heel geschikt medium voor de seizoensopslag van duurzame energie.

Voor het gebruik van waterstof is een betrouwbaar netwerk nodig voor zowel transport als opslag. We kunnen hierin een enorme stap zetten door gebruik te maken van de gasinfrastructuur die er al is. Het bijmengen van waterstof in ons netwerk is ook een mogelijke eerste stap in een transitie naar 100% waterstof. Het streven van GTS is stapsgewijs naar maximaal 10% bijmenging van waterstof in ons net te gaan. De mogelijkheden hiertoe ontstaan naar verwachting in de nieuwe Energiewet die voorzien is in 2022.

Om het bijmengen van waterstof veilig te kunnen laten verlopen doet GTS hier nu al onderzoek naar en wil het ook met partners in de keten projecten starten om de technologieontwikkeling te stimuleren en obstakels weg te nemen.

Integrale infrastructuurverkenning

Binnen en buiten GTS groeit het besef dat integratie van elektriciteits- en gassystemen een voorwaarde is voor een succesvolle en efficiënte energietransitie. GTS heeft met TenneT en de regionale netbedrijven deelgenomen aan verschillende studies waarin systeemintegratie een rol speelt. Het rapport Klimaatneutrale Energiescenario's 2050 van Berenschot en Kalavasta is de basis voor de Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 (I13050) die de gezamenlijke Nederlandse netbeheerders in april 2021 aan het ministerie van Economische Zaken zullen overhandigen. Het is een bron van technische kennis met analyses van het toekomstige energiesysteem als ruggengraat voor de duurzame samenleving in 2050. De verkenning heeft een kompasfunctie voor alle partijen die de energietransitie uitvoeren.

Risicomanagement

Risicomanagement is een activiteit die op alle niveaus in de organisatie terugkomt. Belangrijke aspecten in de uitvoering van risicomanagement zijn het vaststellen van de risicobereidheid en het uitvoeren van risicoanalyses op verschillende niveaus in de organisatie. Medio 2020 heeft binnen GTS een risicoanalyse plaatsgevonden die is verwerkt in de business planning en control cyclus. Een centraal thema betreft het vinden van een balans tussen het enerzijds willen vasthouden aan een gelijke mate van transportzekerheid tegen de achtergrond van hoge efficiëntievereisten en een verandering in de vraag naar transportcapaciteit. De belangrijkste concrete risicogebieden zijn:

- Ontwikkeling reguleringsmodel gegeven diverse marktontwikkelingen
- Terugverdiencapaciteit van nieuwe vereiste investeringen
- Publieke verwachtingen omtrent leveringszekerheid met betrekking tot de investeringen benodigd voor het verlagen van productie uit het Groningenveld
- Functioneren van de Nederlandse gasmarkt, naar sluiting van het Groningenveld
- Preventie en detectie op het risico op fraude

Voor een nadere toelichting op de beheersing van financiële risico's verwijzen wij naar punt 44 van de nadere toelichting op de balans in de jaarrekening.

De Directie

Bart Jan Hoevers,

4 maart 2021

Jaarverslag 2020

Jaarrekening Gasunie Transport Services B.V.

02 Jaarrekening Gasunie Transport Services B.V.

Balans per 31 december 2020

(vóór resultaatbestemming)

In miljoenen euro's	Noot	31 dec. 2020	31 dec. 2019
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa	3	6.820,1	6.494,3
Financiële vaste activa			
- overige deelnemingen	4	0,1	0,1
- uitgestelde belastingvorderingen	5	355,9	402,3
Totaal vaste activa		7.176,1	6.896,7
Vlottende activa			
- vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen	6	104,5	110,4
Totaal vlottende activa		104,5	110,4
Totaal Activa		7.280,6	7.007,1

<i>In miljoenen euro's</i>	<i>Noot</i>	31 dec. 2020	31 dec. 2019
Passiva			
Eigen vermogen			
- geplaatst kapitaal	7	1,0	1,0
- agio	8	1.734,7	1.734,7
- herwaarderingsreserve	9	1.642,2	1.659,0
- overige reserves	10	151,1	-15,7
- onverdeeld resultaat	11	115,5	50,6
Totaal eigen vermogen		3.644,5	3.429,6
Voorzieningen	12	30,1	35,0
Totaal voorzieningen		30,1	35,0
Langlopende schulden			
- langlopende lening aandeelhouder	13	3.583,1	3.521,0
- leaseverplichtingen	14	4,7	3,3
- contractverplichtingen	15	17,4	17,7
Totaal langlopende schulden		3.605,2	3.542,0
Kortlopende schulden			
- leaseverplichtingen	14	0,4	0,1
- contractverplichtingen	15	0,4	0,4
Totaal kortlopende schulden		0,8	0,5
Totaal Passiva		7.280,6	7.007,1

Winst-en-verliesrekening over 2020

<i>In miljoenen euro's</i>	<i>Noot</i>	2020	2019
Netto-omzet	18	941,3	917,4
Overige bedrijfsopbrengsten		4,3	3,6
Som der bedrijfsopbrengsten		945,6	921,0
Afschrijvingen op materiële vaste activa	3	-234,4	-250,1
Terugname bijzondere waardevermindering	2,3	300,0	
Overige bedrijfskosten	19	-360,7	-331,9
Som der bedrijfslasten		-295,1	-582,0
Bedrijfsresultaat		650,5	339,0
Financiële baten- en lasten	20	-86,2	-91,5
Resultaat vóór belasting		564,3	247,5
Belastingen	21	-183,8	-78,8
Resultaat na belasting		380,5	168,7

03 Toelichting op de jaarrekening

Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Opmaken en vaststellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2020 is opgemaakt door de Directie op 4 maart 2021. De opgemaakte jaarrekening wordt op 1 april 2021 ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

Verslaggevende entiteit

Gasunie Transport Services B.V. (hierna: 'GTS' of 'de vennootschap') is opgericht op 2 juli 2004. De vennootschap is statutair en feitelijk gevestigd te Groningen, Concourslaan 17. Het KvK-is nummer 02084889. GTS is een 100% dochter van N.V. Nederlandse Gasunie. Alle op balansdatum uitstaande aandelen van GTS worden gehouden door N.V. Nederlandse Gasunie (KvK-nummer 02029700), statutair gevestigd te Groningen, Concourslaan 17. De jaarrekening van GTS B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van N.V. Nederlandse Gasunie. Met ingang van 1 januari 2020 is GTS aangemerkt als Organisatie van Openbaar Belang (OOB).

GTS is de eigenaar en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in de zin van de Gaswet. GTS heeft tot taak om het landelijke gastransportnet in Nederland op economische voorwaarden in werking te hebben, te onderhouden en te ontwikkelen op een wijze die de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van het transport van gas waarborgt en het milieu ontziet.

Per 1 januari 2014 heeft GTS het eigendom van het gastransportnetwerk in Nederland en de daarmee samenhangende activa, passiva en activiteiten overgenomen van de N.V. Nederlandse Gasunie. De overdracht van het eigendom van het gastransportnetwerk in Nederland maakt onderdeel uit van de certificering van GTS als onafhankelijke netbeheerder van het landelijk gastransportnet. GTS neemt als landelijk netbeheerder diensten af van de N.V. Nederlandse Gasunie. GTS en N.V. Nederlandse Gasunie hebben de afspraken met betrekking tot deze samenwerking zodanig vastgelegd dat de leveringszekerheid, transportzekerheid en de veiligheid van het gastransport zijn gewaarborgd.

De activiteiten alsmede de resultaten van GTS worden in belangrijke mate bepaald door de nationale en Europese regulering van de energiemarkten. De taken van GTS, de toegang tot het gastransportnetwerk alsmede het tarief voor het transport van gas door het gastransportnetwerk worden bepaald door de Nederlandse toezichthouder (ACM).

Besluit Financieel Beheer Netbeheerder

Als landelijk netbeheerder dient GTS te voldoen aan de vereisten zoals vastgelegd in de Gaswet in artikel 32 lid 11 sub c respectievelijk artikel 10e, eerste lid en het Besluit Financieel Beheer Netbeheerder ('BFBN'). Indien de netbeheerder niet aan de eisen voldoet, dan dient zij dit onverwijld te melden aan de ACM en dient zij een herstelplan in te dienen. De voornoemde bepalingen kunnen invloed hebben op de hoogte van de uitkeerbare reserves of het dividend.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020 dat eindigde op de balansdatum van 31 december 2020.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de vennootschap. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De vennootschap heeft de invloed van de COVID-19 pandemie op de toepassing van de continuïteitsveronderstelling onderzocht. De Directie verwacht – mede gebaseerd op de ervaringen van het afgelopen boekjaar – dat de financiële impact van de COVID-19 pandemie beperkt is voor de balansposten, de resultaten en de liquiditeit en solvabiliteit van de vennootschap. In noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen in 2020' is deze verwachting nader toegelicht.

De Directie is van mening dat er geen onzekerheid bestaat over het hanteren van de continuïteitsveronderstelling.

Onderdelen van de jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans, de winst-en-verliesrekening en de toelichtingen daarop. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening. De toelichtingen maken integraal deel uit van de jaarrekening.

Op grond van de vrijstelling ingevolge RJ 360.104 stelt GTS geen separaat kasstroomoverzicht op. De financiële gegevens van GTS zijn verwerkt in het geconsolideerde kasstroomoverzicht van N.V. Nederlandse Gasunie. De jaarrekening van N.V. Nederlandse Gasunie is gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Uitgangspunten voor de grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de stellige uitspraken ingevolge de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ), die uitgegeven zijn door de Raad voor de jaarverslaggeving. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Algemeen

De vergelijkende cijfers over 2019 zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. Het betreft de herrubricering van de overige reserves en het onverdeeld resultaat ten gevolge van een aanpassing in de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 160.210 met betrekking tot de presentatie van in het boekjaar

uitgekeerd interim-dividend. De wijziging heeft geen invloed op het gerapporteerde resultaat na belasting over 2019 of totale eigen vermogen ultimo 2019.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen, worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen, worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit, wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen, indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de afnemer.

Oordelen en schattingen door de Directie

De Directie maakt bij het opstellen van de jaarrekening gebruik van schattingen en beoordelingen, die de gerapporteerde bedragen voor activa en passiva op balansdatum en het resultaat over het boekjaar kunnen beïnvloeden. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De

schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van de oordelen, schattingen inclusief de bij de onzekerheden behorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De invloed van de oordelen en schattingen is significant bij de:

- Waardering en de bepaling van de levensduur van vaste activa (noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen' en noot 3 'Materiële vaste activa');
- Uitgestelde belastingvorderingen (noot 5 'Uitgestelde belastingvorderingen').

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking gewaardeerd in de functionele valuta, door omrekening tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie tussen de functionele valuta en de vreemde valuta.

In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden op balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoersen. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de afwikkeling van monetaire posten, dan wel voortkomen uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode dat zij zich voordoen.

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar de functionele valuta omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de historische transactiedatum.

Financiële instrumenten

In de jaarrekening van de vennootschap zijn financiële instrumenten opgenomen. Het betreft de vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen (financiële activa) en de langlopende financiële verplichtingen (financiële verplichtingen).

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle rechten op economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's met betrekking tot het instrument aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten. Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en als derivaat verwerkt, indien:

- de economische kenmerken en risico's van de afspraak niet nauw verbonden zijn met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en
- het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract. Van het basiscontract gescheiden derivaten worden, indien van toepassing, gewaardeerd tegen kostprijs of lagere reële waarde. Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De waardering van de financiële instrumenten na de eerste opname is hierna beschreven.

Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen

Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met een voorziening wegens oninbaarheid. De effectieve rente en verliezen uit hoofde van oninbaarheid worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Onder de vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen zijn tevens de per balansdatum nog niet gefactureerde bedragen begrepen van in het boekjaar verleende diensten. Indien daartoe een objectieve aanleiding is, wordt hierop tevens een voorziening wegens oninbaarheid gevormd.

Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering, worden collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Dit geschiedt door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de vennootschap historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen en het aantal betalingsachterstanden in de portefeuille. De uitkomsten worden bijgesteld als de Directie van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn, dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

De boekwaarde van vorderingen wordt verminderd met de voorziening voor dubieuze handelsdebiteuren. Vorderingen die niet incasseerbaar zijn, worden afgeboekt van de voorziening. Andere toevoegingen aan en onttrekkingen uit de voorziening worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Langlopende schulden

Dit betreft verplichtingen met een resterende nominale looptijd van meer dan één jaar. Langlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de vennootschap beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de vennootschap het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig simultaan af te wikkelen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en de cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kosten van periodiek groot onderhoud zijn bij de initiële opname verwerkt in de boekwaarde van het actief op basis van de componentenbenadering. Rentelasten worden geactiveerd indien deze betrekking hebben op de aankoop, constructie of productie van kwalificerende activa, waarvoor geldt dat het actief noodzakelijkerwijze pas na een aanzienlijke tijdsperiode (langer dan één jaar) klaar is voor het beoogde gebruik.

Afschrijvingen worden bepaald door de kosten van materiële vaste activa minus hun geschatte restwaarde lineair af te schrijven over hun geschatte gebruiksduur. Op grond en terreinen en gas in de leidingen wordt niet afgeschreven.

Een belangrijk deel van de activa is bedoeld voor de gereguleerde bedrijfsactiviteiten. Regulering van de toekomstige kasstromen door de toezichthouder bepaalt mede de realiseerbare waarde van de gereguleerde activa. Hierbij zijn belangrijke schattingen en oordelen van de Directie vereist, onder andere ten aanzien van de levensduur, restwaarde en de toekomstige kasstromen uit hoofde van het gastransport. De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de afschrijvingsmethodes worden jaarlijks beoordeeld en, indien noodzakelijk, aangepast. In noot 3 'Materiële vaste activa' is een nadere toelichting opgenomen inzake de verwachte gebruiksduur van de materiële vaste activa.

De materiële vaste activa worden onderscheiden naar categorieën. Per categorie is de levensduur en bijbehorende afschrijvingstermijn bepaald. In noot 3 'Materiële vaste activa' is toegelicht welke categorieën zijn onderkent alsmede wat de afschrijvingstermijn per categorie is.

Bijdragen van derden in de kosten van aanleg van het gastransportnetwerk worden op de investeringen in mindering gebracht, voor zover het overheidsbijdragen (waaronder subsidies) of andere niet-capaciteit gerelateerde bijdragen betreft. Klantbijdragen voor investeringen die wel gerelateerd zijn aan transportcapaciteit, worden als contractverplichting opgenomen in de balans en worden

overeenkomstig de looptijd van het contract met de klant periodiek ten gunste van het resultaat gebracht. Indien sprake is van een significante financieringscomponent in de klantbijdragen, worden de financieringslasten verantwoordt onder de rentelasten. Onder het hoofd 'Netto-omzet' in deze grondslagen wordt de voornoemde verwerking nader toegelicht.

Materiële vaste activa die op balansdatum nog niet in bedrijf zijn, worden verantwoord onder de 'vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na de ingebruikname worden de betreffende activa naar hun aard gerubriceerd onder één van de hoofdcategorieën. De hoeveelheden gas en stikstof die permanent aanwezig zijn in de pijpleidingen en die benodigd zijn voor het gastransport en gerelateerde diensten, worden opgenomen onder de 'andere vaste bedrijfsmiddelen'. In geval van mutaties in de permanente gasvoorraden geldt dat het begrip kostprijs wordt ingevuld door gebruikmaking van de gemiddelde gasprijs van de periode waarin de mutatie plaatsvond.

Een winst of een verlies op de buitengebruikstelling van een materieel vast actief wordt verwerkt in de winst- en-verliesrekening op het moment van buitengebruikstelling.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap op grond van een leaseovereenkomst het gebruiksrecht heeft, worden eveneens in de balans opgenomen. Zie hiervoor ook de grondslagen voor Leasing.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. In de winst-en-verliesrekening wordt het ontvangen dividend van de deelnemingen zonder invloed van betekenis verantwoord als het resultaat uit deelneming.

Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Bij een belang van minder dan 20% bestaat het weerlegbare vermoeden dat geen sprake is van invloed van betekenis.

Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met deelnemingen gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, worden geëlimineerd naar rato van het belang dat GTS in de deelneming heeft.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap onderzoekt periodiek of er sprake is van een bijzondere waardeverminderingen van vaste activa, waaronder materiele en financiële vaste activa. De Directie bepaalt daartoe de realiseerbare waarde van de activa. De realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Indien deze waarde lager is dan de huidige boekwaarde, dan wordt het verschil ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De aard van de activa leidt ertoe dat de realiseerbare waarde veelal niet per actief kan worden bepaald. In deze gevallen wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

De vennootschap onderzoekt tevens periodiek of een bijzonder waardeverminderverslies dat in voorgaande perioden is verantwoord, niet meer bestaat of is afgenomen. Indien wordt vastgesteld dat een in het verleden verantwoord bijzonder waardeverminderverslies niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa of kasstroom genererende eenheid niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief of de kasstroom genererende eenheid zou zijn verantwoord. Een eventuele terugname wordt in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Eigen vermogen

Algemeen

Financiële instrumenten die worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht.

In het kader van en vooruitlopend op de winstbestemming kunnen gedurende het verslagjaar interim-uitkeringen zijn gedaan ten laste van het resultaat van het boekjaar. Deze uitkeringen worden in de balans in mindering gebracht op het resultaat na belastingen van het boekjaar.

Agio

De door de aandeelhouder ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen, die gedaan zijn zonder de uitgifte van aandelen of de uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de vennootschap.

Herwaarderingsreserve

Per 1 januari 2014 heeft GTS het eigendom van het gastransportnetwerk in Nederland tegen boekwaarde overgenomen van N.V. Nederlandse Gasunie. De herwaarderingsreserve materiële vaste activa was eveneens onderdeel van deze overdracht. Deze herwaarderingsreserve is ontstaan doordat N.V. Nederlandse Gasunie op de datum van de overgang naar IFRS de materiële vaste activa heeft gewaardeerd tegen de toen geldende veronderstelde kostprijs. Dit heeft geleid tot een herwaarderingsreserve voor materiële vaste activa, onder aftrek van een verplichting voor uitgestelde belasting, welke eveneens is overgedragen aan GTS.

Het jaarlijks door afschrijvingen gerealiseerde deel van de herwaarderingsreserve wordt binnen het eigen vermogen toegevoegd aan de overige reserves.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Het bedrag opgenomen als voorziening is de best mogelijke schatting op de balansdatum van de uitgaven die vereist zijn om aan de bestaande verplichting te voldoen, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van de gebeurtenis.

Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt de voorziening verantwoord tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zullen zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet wordt bepaald vóór belastingen en houdt rekening met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt een dergelijke vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorziening voor opruimingskosten en saneringen

Deze voorziening wordt gevormd naar aanleiding van besluiten van de Directie om binnen afzienbare tijd specifiek aanwijsbare activa buitengebruik te stellen, te verwijderen of te saneren en waarvoor wetgeving dit in die voorkomende gevallen vereist. De omvang van de voorziening wordt mede bepaald aan de hand van ervaringscijfers van eerdere opruimingen en saneringen.

De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zullen zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet wordt bepaald vóór belastingen en houdt rekening met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Contractverplichtingen

Bij de aanleg of verbetering van transportinfrastructuur kan sprake zijn van klantbijdragen. Deze bijdragen worden als een vooruitontvangen bedrag (contractverplichting) beschouwd en initieel in de balans opgenomen en aansluitend overeenkomstig de looptijd van het contract met de klant periodiek ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. In het geval een vooruitbetaling een significante financieringscomponent bevat, wordt de hoogte van deze component bepaald op basis van een schatting van de relevante rentevoet. De financieringscomponent wordt in dat geval verantwoord in de financiële baten en lasten in de periode waarop zij betrekking heeft.

Leasing

Bepaalde leasecontracten van de vennootschap worden in de balans opgenomen. De bij de lease behorende gebruiksrecht activa zijn eveneens in de balans opgenomen (overeenkomstig de grondslagen zoals beschreven onder het hoofd 'Materiële vaste activa'). De vennootschap maakt gebruik van de mogelijkheid die RJ 292.101 biedt waarbij leaseovereenkomsten overeenkomstig de bepalingen van IFRS 16 integraal en consistent worden verwerkt.

De initiële verwerking en waardering van leases is als volgt:

- De vennootschap onderscheidt leaseverplichtingen in lease en non-lease componenten. De non-lease componenten vallen niet onder de reikwijdte van IFRS 16. De kosten ingevolge deze contracten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de periode waarop ze betrekking hebben;
- De verwachte looptijd van de leaseverplichting wordt bepaald op basis van de contractuele looptijd van de overeenkomst, waarbij rekening is gehouden met de optionele verlengingsmogelijkheden, in het geval de vennootschap redelijkerwijs verwacht hiervan gebruik te maken;
- Indien van toepassing wordt bij de waardering van de leaseverplichtingen rekening gehouden met restwaardegaranties, significante variabele leasebetalingen en boeteclausules;
- De leaseverplichtingen worden in beginsel contant gemaakt tegen de impliciete rentevoet. Waar de impliciete rentevoet niet direct uit de leaseovereenkomst afleidbaar is, wordt gebruik gemaakt van de incrementele rentevoet van GTS. Voor portfolio's van leases met vergelijkbare condities is gebruik gemaakt van een rentevoet die voor het portfolio als geheel representatief is;
- Het gebruiksrecht actief dat met de lease is verbonden, wordt initieel tegen contante waarde van de leaseverplichting in de balans opgenomen, eventueel vermeerderd met direct toerekenbare bijkomende kosten;
- De leaseovereenkomsten met een looptijd van korter dan één jaar of met een contractwaarde van minder dan € 5.000 zijn overeenkomstig de uitzonderingsbepalingen van IFRS 16 niet in de balans opgenomen.

De bij de leaseverplichting behorende activa zijn verantwoord onder de materiële vaste activa in de hoofdcategorie gebruiksrecht activa.

De vervolgwaardering van de leases is als volgt:

- Gebruiksrecht activa zijn gewaardeerd tegen de kostprijs, verminderd met de lineaire afschrijving berekend over de verwachte looptijd van de leaseovereenkomst. Bepaling van de kostprijs van de gebruiksrecht activa is hiervoor toegelicht onder de initiële verwerking en waardering van leases;
- De leaseverplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode;
- Indien de uitgangspunten in de leaseovereenkomst wijzigen (bijvoorbeeld door indexering of andere modificaties), wordt de boekwaarde van de leaseverplichting en het gebruiksrecht actief opnieuw bepaald en in de balans verwerkt.

Netto-omzet

Bij het bepalen van de netto-omzet maakt de vennootschap gebruik van de mogelijkheid die de RJ 270.101a biedt om opbrengsten en gerelateerde kosten conform IFRS 15 te verwerken. De uitgangspunten van IFRS 15 zijn hierbij integraal en consistent toegepast.

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengsten van aan derden geleverde diensten inzake gastransport en gastransport gerelateerde diensten, onder aftrek van over deze omzet geheven belastingen, zoals omzetbelasting. Hierbij maakt de Directie inschattingen over het risico van kredietverlies door niet-betaling en, in het geval van contractverplichtingen door klantbijdragen, van de relevante rentevoet.

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichtte prestaties in het boekjaar. GTS levert diensten op het gebied van gastransport en aanverwante diensten. Deze diensten worden aangeboden als capaciteitsdiensten. Hierbij verwerven klanten het recht om voor een vooraf overeengekomen periode (uur, dag, maand, etc.) gebruik te maken van vooraf overeengekomen capaciteiten. GTS beschouwt de dienst als geleverd en verantwoordt dienovereenkomstig de omzet over het verloop van de tijd. De realisatie van de netto-omzet kan betrouwbaar worden vastgesteld.

GTS ontvangt geen vergoeding van afnemers anders dan de vergoeding die is gebaseerd op de vooraf overeengekomen tarieven en capaciteiten. De tarieven voor de diensten van GTS worden vastgesteld door de onafhankelijke toezichthouder. Er worden geen kortingen toegepast.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de transactie.

Overheidssubsidies

Investeringssubsidies, indien van toepassing, worden in mindering gebracht op de kostprijs van het actief waar de bijdrage betrekking op heeft.

Overige kosten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor al vermelde grondslagen voor de waardering en worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Hieronder worden begrepen de baten en de lasten die verband houden met de financiering en soortgelijke baten en lasten. Rentebaten en soortgelijke baten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

GTS is onderdeel van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met aan het hoofd N.V. Nederlandse Gasunie. Tussen deze partijen is overeengekomen dat belastingen worden toegerekend aan GTS op basis van het fiscale resultaat alsof GTS zelfstandig belastingplichtig is. De verschuldigde belastingen worden door GTS in een rekening-courant verhouding verrekend met N.V. Nederlandse Gasunie.

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde winstbelastingen en uitgestelde belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval het belastingeffect ook rechtstreeks in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe al materieel is besloten op verslagdatum, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting. De verschuldigde belasting wordt berekend rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Indien de boekwaarde van de activa en de verplichtingen voor de financiële verslaggeving afwijkt van de fiscale boekwaarde, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een uitgestelde belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen wordt een uitgestelde belastingvordering opgenomen, voor zover het waarschijnlijk is dat er voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn voor toekomstige verrekening. Hiertoe zijn door de Directie aannames gedaan over de toekomstige fiscale winsten en het moment van realisatie van de tijdelijke verschillen.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij de waardering worden de belastingtarieven gehanteerd die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin realisatie zal plaatsvinden op basis van de belastingtarieven en de belastingwetgeving, waarvan het wetgevingsproces materieel is afgerond op balansdatum. De uit eventuele tariefswijziging van de vennootschapsbelasting voortvloeiende mutaties worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de mutaties die oorspronkelijk rechtstreeks zijn verwerkt in het eigen vermogen. Deze mutaties worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

De verantwoorde uitgestelde belastingen zijn feitelijk te kenmerken als latente vorderingen op respectievelijk latente verplichtingen aan het hoofd van de fiscale eenheid en worden gepresenteerd als een netto vordering of verplichting. Het kortlopende deel van de uitgestelde belastingen is toegelicht in de toelichting op de uitgestelde belastingen.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden ten minste toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Verder licht de vennootschap de belangrijkste transacties met verbonden partijen toe die wel onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Bij het bepalen van de reële waarde van een actief of een verplichting maakt de vennootschap zoveel mogelijk gebruik van op de markt waarneembare gegevens. De reële waarden worden door de vennootschap geclassificeerd naar verschillende niveaus op basis van een reële-waardehiërarchie, afhankelijk van de gehanteerde informatie op basis waarvan de waarderingstechnieken zijn toegepast.

De verschillende waarderingsniveaus zijn als volgt gedefinieerd:

- Niveau 1: Op basis van genoteerde prijzen op actieve markten voor hetzelfde instrument.
- Niveau 2: Op basis van prijzen op actieve markten voor vergelijkbare instrumenten of op basis van andere waarderingstechnieken, waarbij alle benodigde significante gegevens direct of indirect zijn ontleend aan zichtbare marktgegevens.
- Niveau 3: Op basis van waarderingstechnieken, waarbij alle benodigde significante gegevens niet zijn ontleend aan zichtbare marktgegevens.

Indien de gehanteerde informatie die wordt gebruikt voor het bepalen van de reële waarde van een actief of verplichting binnen verschillende niveaus van de reële-waardehiërarchie vallen, dan wordt de bepaalde reële waarde in zijn geheel geclassificeerd in het laagste niveau dat van toepassing is. GTS verwerkt herrubriceringen tussen de niveaus van de reële-waardehiërarchie aan het einde van de verslagperiode waarin de wijziging zich heeft voorgedaan. De vennootschap beoordeelt voortdurend wijzigingen in belangrijke gehanteerde informatie en stelt de reële waardebepalingen indien nodig hierop bij.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

04 Nadere toelichting op de jaarrekening

1. Significante aangelegenheden en gebeurtenissen in 2020

COVID-19 pandemie

Vanaf het eerste kwartaal van 2020 heeft de COVID-19 pandemie zich ook in Nederland en in de rest van Europa verspreid. Als landelijk netbeheerder heeft GTS de gevolgen van de COVID-19 pandemie op de bedrijfsvoering en op de financiële positie onderzocht. De Directie heeft hierbij uiteenlopende scenario's overwogen welke gedurende 2020 telkens zijn geactualiseerd aan de hand van de meeste recente informatie en ontwikkelingen. Er zijn aanvullende maatregelen genomen om de operationele bedrijfsvoering, waaronder onder meer de continuïteit van het gastransport, veilig en betrouwbaar te kunnen blijven uitvoeren.

De financiële resultaten over 2020 zijn niet significant nadelig beïnvloed door de pandemie. Er zijn geen belangrijke bedrijfsactiviteiten stopgezet en grote investeringsprojecten vonden – waar noodzakelijk met aanpassingen als gevolg van aangescherpte (veiligheids)richtlijnen – doorgang.

De omzet en kosten van de gereguleerde activiteiten wijken als gevolg van de pandemie niet substantieel af van het business plan. Er hebben in 2020 geen aanpassingen plaatsgevonden in de verwerking van de verkoop-, inkoop- en leasecontracten noch geven de bestaande contracten aanleiding tot het in de balans opnemen van additionele verplichtingen of voorzieningen.

GTS maakt onderdeel uit van een cashpool met aan het hoofd N.V. Nederlandse Gasunie. De liquiditeitspositie van de groep is goed. Er zijn geen additionele middelen geleend op de geld- of kapitaalmarkt teneinde aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen. Tevens heeft geen aanpassing in het dividendbeleid plaatsgevonden. GTS heeft geen beroep gedaan op de financiële noodmaatregelen die de overheden in Nederland heeft ingeroepen. De COVID-19 pandemie had geen belangrijke gevolgen voor de waardering van de handelsdebiteuren en overige vorderingen.

De Directie heeft in het bijzonder onderzocht of COVID-19 invloed heeft op de transacties die worden verwerkt overeenkomstig de onderstaande verslaggevingsstandaarden:

- Omzetverantwoording
- Waardering van vaste activa
- Financiële instrumenten
- Leases
- Voorzieningen
- Belastingen

De Directie concludeert dat de COVID-19 pandemie geen gevolgen heeft voor de toepassing van bovenstaande waarderingsgrondslagen.

Acquisitie ZEBRA netwerk

Op 31 december 2020 heeft GTS de ZEBRA-gasleiding alsmede een aantal extra hogedruknetten (EHD) in Zuidwest-Nederland overgenomen van vier samenwerkende netbeheerders. Het doel van de overname betrof mede deze netwerken te integreren in het landelijk netwerk van GTS als ook in het TTF-marktgebied. De integratie levert een positieve bijdrage aan de benutting van het landelijk netwerk. De overname is verwerkt in overeenstemming met RJ 216. De reële waarde van de verkregen materiële vaste activa is gelijk aan de verkrijgingsprijs, zijnde € 11,5 miljoen. De overnameprijs is ineens en in contanten voldaan. Er is geen sprake van goodwill of overname van verplichtingen noch is sprake van te waarden belastingeffecten. De overname had geen gevolgen voor de omzet en het resultaat over 2020. De technische en operationele integratie van de ZEBRA-gasleiding en de EHD-netten in het bestaande netwerk van GTS is per de overnamedatum afgerond. De verkregen activa maakt na de overname onderdeel uit van de gereguleerde activa van GTS.

Publicatie methodebesluit GTS

Op 31 augustus 2020 publiceerde ACM het ontwerp methodebesluit GTS 2022-2026, gevolgd door de publicatie van het (definitieve) methodebesluit GTS 2022-2026 op 1 februari 2021. De gevolgen van dit besluit voor de toegestane inkomsten van GTS en daarmee voor de waardering van het gastransportnetwerk zijn opgenomen in noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'.

2. Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen

Periodiek stelt de Directie vast of sprake is van gebeurtenissen of indicaties voor bijzondere waardeverminderingen van vaste activa. Zoals onder noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen in 2020' vermeld, geldt dat de COVID-19 pandemie geen gevolgen heeft voor de waardering van de vaste activa per 31 december 2020. Onderstaand volgt voor de belangrijkste kasstroomgenererende eenheid de verdere analyse.

Gastransportnetwerk

Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen gastransportnetwerk

Aanleiding voor het onderzoek

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft de bevoegdheid om middels een reguleringskader de tarieven vast te stellen die GTS in rekening mag brengen voor het transport, de aan transport gerelateerde taken en de aansluiting-, balancerings- en kwaliteitsconversietaak. Dit zogenaamde methodebesluit vormt de basis voor de berekening van de toegestane omzet en tarieven gedurende de reguleringsperiode.

De huidige reguleringsperiode eindigt op 31 december 2021. Op 1 februari 2021 publiceerde ACM het methodebesluit GTS 2022-2026, welke voorafgegaan is door de publicatie van het ontwerp methodebesluit GTS 2022-2026 op 31 augustus 2020. ACM heeft besloten om de methode van regulering opnieuw voor vijf jaar vast te stellen.

De publicatie van het methodebesluit kan gevolgen hebben voor de toekomstige toegestane omzet van GTS. Afgeleid daarvan kan dit ook gevolgen hebben voor de waardering van het gastransportnetwerk per 31 december 2020. Deze gevolgen kunnen zowel positief als negatief zijn voor de vennootschap.

Voorafgaand aan de impairment test ultimo 2020 bedroeg de boekwaarde van het gastransportnetwerk, dat als één samenhangende kasstroom genererende eenheid wordt beschouwd, ongeveer € 6,5 miljard.

Testmethode

De Directie maakt gebruik van een value-in-use benadering om de realiseerbare waarde van het transportnetwerk vast te stellen. De indirecte opbrengstwaarde van het gastransportnetwerk is berekend op basis van de verwachte kasstromen voor het boekjaar 2021 gebaseerd op het business plan aangevuld met de verwachte kasstromen voor de reguleringsperiode 2022-2026.

Na afloop van de reguleringsperiode 2022-2026 is de waarde van het netwerk afgeleid van de dan verwachte gestandaardiseerde activawaarde. De gestandaardiseerde activawaarde is de waarde van de investeringen die de netbeheerder met een redelijk rendement via de tarieven in rekening mag brengen.

Er zijn geen aanwijzingen dat de directe opbrengstwaarde hoger is dan de indirecte opbrengstwaarde.

Uitgangspunt bij het bepalen van de realiseerbare waarde

Bij het bepalen van de realiseerbare waarde is primair uitgegaan van de bepalingen in het reguleringskader, zoals dat in het Methodebesluit GTS 2022-2026 en in andere van toepassing zijnde regelingen en besluiten is vastgelegd. De voornaamste elementen uit het nieuwe methodebesluit zijn (i) het opnieuw toepassen van een efficiencykorting, (ii) het verlagen van de kapitaalkostenvergoeding op investeringen, (iii) het invoeren van een regime van nacalculatie van een (nominale) kapitaalkostenvergoeding, (iv) het schatten van de kapitaalkosten van toekomstige investeringen en het nacalculeren van deze schattingen, (v) het overwegend schatten en nacalculeren van energiekosten en (vi) het invoeren van een degressiefactor in de afschrijvingsmethode.

Voorts is een aantal variabelen, zoals de verwachte operationele kostenontwikkeling, het investeringsniveau en de disconteringsvoet door de Directie van de vennootschap bepaald. De belangrijkste operationele en investeringskasstromen (relevant voor de kapitaalkostenvergoeding en de nacalculatie daarvan) zijn gebaseerd op het door de Directie van GTS goedgekeurde business plan voor de komende drie jaren, het door ACM getoetste investeringsplan van GTS en op een recente meerjarenprognose voor de middellange termijn.

De belangrijkste veronderstellingen en schattingen in de impairment test zijn hierna toegelicht.

Belangrijkste veronderstellingen en schattingen

Efficiency na de reguleringsperiode 2022-2026

Voor de reguleringsperiode 2022-2026 is de gemiddeld gewogen statische efficiency van GTS door ACM vastgesteld op 96,1% (huidige methodebesluit: 88,6%). GTS heeft in de voorbije jaren aantoonbaar gewerkt aan het verbeteren van haar efficiency, onder meer door middel van personele herstructureringen, structurele kostenbesparingen en onderhoudsoptimalisatie. Uiteraard geldt dat de Directie in de komende jaren onverminderd doorwerkt aan het nog verder optimaliseren van de efficiency. In het kader van de impairment test is ultimo 2020 met de voorlopige aanname gewerkt dat de door ACM opgelegde efficiencykorting ook in de toekomstige reguleringsperioden van toepassing zal zijn.

Kapitaalkostenvergoeding – ACM WACC

In het methodebesluit voor de reguleringsperiode 2022-2026 is een kapitaalkostenvergoeding opgenomen die onder meer afhankelijk is van een door ACM bepaalde WACC. Voor nieuw vermogen is

de nominale WACC bepaald op 3,0% vóór belastingen. Voor bestaand vermogen loopt de nominale WACC vóór belastingen trapsgewijs af van 3,1% in 2022 naar 3,0% in 2026. Jaarlijks bepaalt ACM de werkelijke van toepassing zijnde WACC, welke vervolgens nagecalculeerd en verrekend wordt in de toegestane omzet van GTS in de daaropvolgende jaren. Bij het opstellen van de impairment test is rekening gehouden met de mogelijke effecten van een nacalculatie van dit onderdeel van de kapitaalkostenvergoeding.

Disconteringsvoet

Bij het uitvoeren van de impairment test is gerekend met een nominale disconteringsvoet vóór belastingen van 2,9-4,0%. Bij de vorige impairment test in 2016 werd gerekend met een nominale disconteringsvoet vóór belastingen van 4,8%-5,3%. De daling van de disconteringsvoet wordt met name veroorzaakt door de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt sinds 2016 en is verder versterkt als gevolg van de renteschommelingen in de periode kort rondom de balansdatum.

Sensitiviteitsanalyse

In onderstaande tabel is indicatief het effect aangegeven van een wijziging van een belangrijke veronderstelling of schatting op de realiseerbare waarde. De wijziging wordt verondersteld aan het begin van de nieuwe reguleringsperiode plaats te vinden onder overige gelijkblijvende omstandigheden.

Wijziging in de veronderstelling of schatting	Omvang	Impact op de realiseerbare waarde
Efficiency na de reguleringsperiode	+/- 1%-punt	+/- ca. € 50 miljoen
Kapitaalkostenvergoeding voor de reguleringsperiode 2022-2026 – ACM WACC	+/- 0,25%-punt	+/- ca. € 50 miljoen
Disconteringsvoet na belastingen	+/- 0,25%-punt	+/- ca. € 80 miljoen

Uitkomst van het onderzoek

Op grond van de thans beschikbare informatie heeft de Directie geconcludeerd dat per 31 december 2020 geen sprake is van een bijzondere waardevermindering van het gastransportnetwerk. Omdat in de context van het bepalen van de realiseerbare waarde overeenkomstig de verslaggevingsstandaarden met de actuele en meer volatiele marktrenten op de balansdatum is gerekend, ligt de waardering van het gastransportnetwerk ultimo 2020 ongeveer € 300 miljoen boven de boekwaarde. Dit bedrag is als gevolg hiervan verantwoord als een terugname van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering. De terugname is overwegend toe te rekenen aan de daling van de disconteringsvoet op de balansdatum ten opzicht van de disconteringsvoet zoals die van toepassing was in 2016 bij de vorige impairment test. Zonder dit effect zou de realiseerbare waarde van het gastransportnetwerk nagenoeg gelijk zijn aan de boekwaarde.

Overige materiële en financiële vaste activa

Uit de beoordeling door de Directie blijken geen aanwijzingen of indicaties voor een bijzondere waardeverandering van de overige materiële en financiële vaste activa per 31 december 2020.

3. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa in 2020 zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2020	Aquisities	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Terugname bijzondere waarde- vermindering	Boekwaarde per 31 dec. 2020
Bedrijfsgebouwen en terreinen	134,9	-	3,4	-0,2	-7,8	6,0	136,3
Compressorstations	553,7	-	9,5	-0,8	-38,5	30,3	554,2
Installaties	762,0	0,6	39,0	-3,4	-50,0	35,7	783,9
Hoofdtransportleidingen c.a.	3.692,5	10,7	12,2	-0,3	-82,6	187,0	3.819,5
Regionale transportleidingen c.a.	882,2	-	30,6	-1,0	-25,8	36,7	922,7
Andere vaste bedrijfsmiddelen	221,2	0,2	6,5	-0,1	-29,3	4,3	202,8
Gebruiksrecht activa	3,3	-	2,1	-	-0,4	-	5,0
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	244,5	-	151,2	-	-	-	395,7
Totaal voor boekjaar 2020	6.494,3	11,5	254,5	-5,8	-234,4	300,0	6.820,1

De investeringen in 2020 in hebben met name betrekking op de bouw van een nieuwe stikstoffabriek en op reguliere vervangingsinvesteringen. Nadere informatie over het terugnemen van de in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering is opgenomen in noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'.

Onder de materiële vaste activa is begrepen een bedrag van € 5,0 miljoen (2019: € 3,3 miljoen) inzake gebruiksrecht activa. De gebruiksrecht activa hebben volledig betrekking op de pacht van een beperkt aantal percelen grond met een verwachte resterende looptijd variërend van drie tot dertig jaar. GTS heeft het economische, maar niet het juridische eigendom van deze gebruiksrecht activa.

De mutaties in de materiële vaste activa in 2019 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2019	Aquisities	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Terugname bijzondere waarde- vermindering	Boekwaarde per 31 dec. 2019
Bedrijfsgebouwen en terreinen	131,0	-	12,1	-0,1	-8,1	-	134,9
Compressorstations	589,0	-	12,3	-4,7	-42,9	-	553,7
Installaties	804,0	-	17,1	-0,8	-58,3	-	762,0
Hoofdtransportleidingen c.a.	3.775,0	-	1,3	-0,6	-83,2	-	3.692,5
Regionale transportleidingen c.a.	882,9	-	32,2	-7,9	-25,0	-	882,2
Andere vaste bedrijfsmiddelen	238,6	-	15,1	-	-32,5	-	221,2
Gebruiksrecht activa	3,4	-	-	-	-0,1	-	3,3
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	110,2	-	134,3	-	-	-	244,5
Totaal voor boekjaar 2019	6.534,1	-	224,4	-14,1	-250,1	-	6.494,3

De aanschafwaardes en de cumulatieve afschrijvingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Aanschafwaarde per 31 dec. 2020	Cumulatieve afschrijvingen* per 31 dec. 2020	Aanschafwaarde per 31 dec. 2019	Cumulatieve afschrijvingen* per 31 dec. 2019
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	244,5	-108,2	242,2	-107,3
Compressorstations	1.009,9	-455,7	1.006,3	-452,6
Installaties	1.504,6	-720,7	1.484,1	-722,1
Hoofdtransportleidingen c.a.	5.336,0	-1.516,5	5.315,1	-1.622,6
Regionale transportleidingen c.a.	1.213,4	-290,7	1.192,1	-309,9
Andere vaste bedrijfsmiddelen	507,9	-305,1	502,2	-281,0
Gebruiksrecht activa	5,5	-0,5	3,4	-0,1
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	395,7	-	244,5	-
Totaal	10.217,5	-3.397,4	9.989,9	-3.495,6

* inclusief gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen en terugnames daarvan

Afschrijvingstermijnen

Er bestond in 2020 geen aanleiding om de afschrijvingstermijnen te herzien. De toezichthouder voor de gereguleerde netten gaat in het huidige methodebesluit, als ook in het methodebesluit GTS 2022-2026, uit van een lange afschrijvingshorizon (oplopend tot 55 jaar voor transportleidingen). De Directie onderschrijft een langetermijnvisie waarbij rekening gehouden wordt met de mogelijkheid dat de bestaande gastransportinfrastructuur op termijn ingezet kan worden voor het transport van alternatieve energiedragers, zoals waterstof, of voor het transport van afgevangen CO₂.

Wel is het zo dat in specifieke gevallen beperkte aanpassingen kunnen worden doorgevoerd in afschrijvingstermijnen. Door de voorziene sluiting van het Groningenveld en een toenemende import uit buitenlandse bronnen veranderen de gasstromen en -richtingen en daarmee de inzet van bepaalde

onderdelen van de gasinfrastructuur, zoals compressorstations en aanverwante componenten, op specifieke locaties. Deze installaties zijn reeds of zouden in de nabije toekomst tijdelijk buitengebruik gesteld kunnen worden en worden in die gevallen versneld afgeschreven tot het moment van buitengebruikstelling. Bij de wijze van technisch buitengebruik stellen wordt overigens rekening gehouden met de mogelijkheid om de installaties op de lange termijn weer geschikt te kunnen maken het transport van alternatieve energiedragers. De installaties worden daarom niet gesaneerd, maar duurzaam geconserveerd.

Voor de overige activa geldt dat de Directie geen aanwijzingen heeft dat de verwachte gebruiksduur korter is dan de huidige afschrijvingstermijn. Voor deze activa geldt overigens een aanzienlijk kortere afschrijvingstermijn, welke veelal is gebaseerd op de kortere technische levensduur.

De afschrijvingstermijnen van de belangrijkste activa categorieën zijn als volgt:

Terreinen	geen afschrijving
Bedrijfsgebouwen	50 jaar
Compressorstations	30 jaar
Installaties	30 jaar
Hoofdtransportleidingen c.a.	tot 2070
Regionale transportleidingen c.a.	tot 2070
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5-20 jaar
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	geen afschrijving

Gebruiksrecht activa wordt afgeschreven overeenkomstig de bovenstaande categorieën, waarbij voor gehuurde terreinen geldt dat deze worden afgeschreven overeenkomstig de levensduur van actief waarmee de huur van het terrein verband houdt. Op terreinen, gas- en stikstofvoorraden en activa in aanbouw wordt niet afgeschreven.

4. Overige deelnemingen

De overige deelnemingen betreffen belangen in PRISMA European Capacity Platform (PRISMA) GmbH en Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V.

PRISMA

PRISMA is een Europees platform voor de verhandeling van transportcapaciteit. GTS biedt haar transportcapaciteit mede op dit platform aan. Ultimo 2020 heeft GTS een financieel belang van 11,05% (ultimo 2019: 11,05%) in PRISMA. PRISMA is gevestigd te Leipzig, Duitsland. Op basis van de aandeelhoudersovereenkomsten heeft GTS geen invloed van betekenis in PRISMA.

EDSN

EDSN werkt samen met de regionale netbeheerders, TenneT en GTS aan de centrale marktfacilitering voor de energiesector. EDSN ontwikkelt en beheert onder meer ICT-infrastructuur voor de energiemarkt. EDSN is gevestigd te Arnhem. Ultimo 2020 heeft GTS een financieel belang van 12,5% (ultimo 2019: 12,5%) in EDSN. Op basis van de aandeelhoudersovereenkomsten heeft GTS geen invloed van betekenis in EDSN.

Voor de belangen in PRISMA en EDSN geldt dat de totale boekwaarde (verkrijgingsprijs) minder dan € 0,1 miljoen bedraagt.

De mutaties in de overige deelnemingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2020	2019
Stand per 1 januari	0,1	0,1
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	0,1	0,1

In 2020 vonden geen mutaties plaats in de verkrijgingsprijs noch is dividend ontvangen (2019: idem).

5. Uitgestelde belastingvorderingen

De tijdelijke verschillen tussen de waardering van de activa en de passiva voor de financiële verslaggeving en de fiscale waardering geven aanleiding tot het opnemen van uitgestelde belastingvorderingen. Er is geen sprake van geactiveerde voorwaartse verliesverrekeningen.

De tijdelijke verschillen betreffen de fiscale verwerking van de door de Staat der Nederlanden betaalde koopsom en de verschillen uit hoofde van waardering van materiële vaste activa. Het eerstgenoemde verschil is ontstaan bij de splitsing van de aandeelhouder (N.V. Nederlandse Gasunie) in 2005 in een transport- en een handelsbedrijf. Destijds heeft, in fiscale zin, een informele kapitaalstorting in de vennootschap plaatsgevonden door de Staat der Nederlanden. In de vennootschappelijke jaarrekening is deze fiscale koopsom niet geactiveerd. Door deze verwerking van de koopsom heeft Gasunie een aan GTS toe te rekenen additioneel fiscaal afschrijvingspotentieel verkregen, waarvoor een uitgestelde belastingvordering is opgenomen.

Het tijdelijke verschil ingevolge de waardering van de materiële vaste activa is voornamelijk het resultaat van de eenmalige herwaardering van materiële vaste activa bij de splitsing van N.V. Nederlandse Gasunie en de aansluitende transitie door N.V. Nederlandse Gasunie naar IFRS in 2005. Op 1 januari 2014 zijn de betreffende activa inclusief de (wettelijke) herwaarderingsreserve overgedragen aan GTS. Daarnaast wijken de fiscale afschrijvingsprincipes in voorkomende gevallen af van de afschrijvingsprincipes onder BW2 Titel 9 (inclusief de verwerking van bijzondere waardeverminderingen en terugnames daarvan). Ook hiervoor worden tijdelijke verschillen opgenomen in de balans. Per saldo leiden de tijdelijke verschillen inzake de materiële vaste activa tot een uitgestelde belastingverplichting.

Bovenstaande uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen hebben volledig betrekking op de fiscale eenheid met N.V. Nederlandse Gasunie en zijn derhalve gesaldeerd weergegeven.

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen in 2020 zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	Door de Staat betaalde koopsom	Materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2020	1.154,5	-752,2	402,3
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en-verliesrekening	-52,9	24,8	-28,1
Effect van aanpassing belastingtarieven in winst-en-verliesrekening	-	-42,7	-42,7
Effect van aanpassing belastingtarieven in Eigen Vermogen	167,4	-68,0	99,4
Effect van terugname bijzondere waardevermindering in winst-en-verliesrekening	-	-75,0	-75,0
Stand per 31 december 2020	1.269,0	-913,1	355,9

Van de uitgestelde belastingvordering heeft naar verwachting € 26,6 miljoen (2019: € 28,8 miljoen) een looptijd van korter dan één jaar. Dit bedrag is niet afzonderlijk gepresenteerd onder de vlottende activa. Eind 2020 hebben de Tweede en Eerste Kamer het belastingplan 2021 aangenomen. In tegenstelling tot de eerdere plannen uit 2018 en 2019, wordt het tarief voor de vennootschapsbelasting voor 2021 en verder niet verlaagd naar 21,7% maar gehandhaafd op 25,0%. Dit besluit heeft een significante invloed op de waardering van de uitgestelde belastingvordering van de vennootschap.

Omdat het uitgestelde belastingeffect van de fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom rechtstreeks is verwerkt in het eigen vermogen, wordt het effect van de wijzigingen in de toekomstige tarieven voor de vennootschapsbelasting eveneens rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen. In 2020 heeft dit geleid tot een opwaartse aanpassing van € 167,4 miljoen (2019: € 66,0 miljoen).

Ook het belastingeffect van de herwaardering van de materiële vaste activa is rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen van de vennootschap. Daarom is ook hier het effect van de wijzigingen in de toekomstige tarieven voor de vennootschapsbelasting rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen. In 2020 heeft dit geleid tot een aanpassing van -/- € 68,0 miljoen (2019: -/- € 27,1 miljoen).

Tot slot heeft het terugnemen van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering gevolgen voor de omvang van de tijdelijke waarderingsverschillen. Nadere informatie over het terugnemen van de in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering is opgenomen in noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'.

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen in 2019 zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	Door de Staat betaalde koopsom	Materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2019	1.141,2	-741,9	399,3
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en-verliesrekening	-52,9	33,9	-19,0
Effect van aanpassing belastingtarieven in winst-en-verliesrekening	-	-16,9	-16,9
Effect van aanpassing belastingtarieven in Eigen Vermogen	66,0	-27,1	38,9
Stand per 31 december 2019	1.154,5	-752,2	402,3

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen in 2019 betroffen de reguliere mutaties alsmede de mutaties als gevolg van de herziening van de tarieven voor de vennootschapsbelasting voor het boekjaar 2020 en verder.

6. Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen

De vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen bestonden ultimo 2020 volledig uit handelsdebiteuren (ultimo 2019: idem).

De specificatie van de vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen is als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	31 dec. 2020	31 dec. 2019
Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen	121,1	126,9
Voorziening voor oninbaarheid	-16,6	-16,5
Totaal vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen	104,5	110,4

De vorderingen op handelsdebiteuren zijn gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Stand per 1 januari	16,5	16,1
Toevoegingen ten laste van de winst-en-verliesrekening	0,1	0,4
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-	-
Vrijval ten gunste van de winst-en-verliesrekening	-	-
Stand per 31 december	16,6	16,5

De vorderingen op handelsdebiteuren hebben een nominale looptijd korter dan één jaar. Voor de verkregen zekerheden wordt verwezen naar noot 16 'Financiële instrumenten'.

7. Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 5,0 miljoen, bestaande uit vijf miljoen gewone aandelen van elk één euro. Hiervan zijn één miljoen aandelen geplaatst en volgestort. Het geplaatste kapitaal bedraagt derhalve € 1,0 miljoen (2019: € 1,0 miljoen). In het boekjaar hebben geen mutaties plaatsgevonden in het geplaatste en gestorte kapitaal (2019: idem).

Alle geplaatste aandelen worden gehouden door N.V. Nederlandse Gasunie.

8. Agio

In 2020 vonden geen mutaties in het agio plaats (2019: idem).

9. Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de herwaardering van de materiële vaste activa door N.V. Nederlandse Gasunie per 1 januari 2004, voorafgaand aan de overdracht van de activa aan GTS op 1 januari 2014. Deze herwaardering hield verband met de splitsing van N.V. Nederlandse Gasunie alsmede de invoering van IFRS door N.V. Nederlandse Gasunie in 2005 en is berekend naar de situatie per 1 januari 2004. De uitgestelde belastingen over de herwaardering zijn verwerkt in de verplichting voor uitgestelde belastingen, welke onderdeel is van de post uitgestelde belastingvorderingen.

De herwaarderingsreserve wordt gerealiseerd naar rato van de afschrijving van de materiële vaste activa waar de herwaarderingsreserve betrekking op heeft.

De mutaties in de herwaarderingsreserve zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2020	2019
Stand per 1 januari	1.659,0	1.743,6
Gerealiseerd deel van de ongerealiseerde herwaardering	-47,8	-57,5
Effect van terugname bijzondere waardevermindering op de realisatie van de herwaarderingsreserve	99,0	-
Wijziging in tarief voor de vennootschapsbelasting	-68,0	-27,1
Stand per 31 december	1.642,2	1.659,0

Voor een toelichting op de wijziging in het tarief voor de vennootschapsbelasting wordt verwezen naar noot 5 'Uitgestelde belastingvorderingen'. Nadere informatie over het terugnemen van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering is opgenomen in noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'. Als gevolg van deze terugname is ook een gedeelte van de realisatie van de herwaarderingsreserve teruggedraaid ten laste van de overige reserves.

10. Overige reserves

De mutaties in de overige reserve zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Stand per 1 januari	-15,7	-282,3
Bestemming resultaat vorig boekjaar	50,6	143,1
Gerealiseerd deel van de ongerealiseerde herwaardering	47,8	57,5
Effect van terugname bijzondere waardevermindering op de realisatie van de herwaarderingsreserve	-99,0	-
Wijziging in tarief voor de vennootschapsbelasting	167,4	66,0
Stand per 31 december	151,1	-15,7

Voor een toelichting op de mutaties wordt verwezen naar noot 5 'Uitgestelde belastingvorderingen', noot 9 'Herwaarderingsreserve' en noot 11 'Onverdeeld resultaat'.

GTS is de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in Nederland in de zin van de Gaswet. De Minister heeft regels gesteld ten aanzien van goed financieel beheer door netbeheerders in het 'Besluit Financieel Beheer Netbeheerder'. Deze regels bestaan onder meer uit een eigenvermogensminimum. Dit kan leiden tot restricties ten aanzien van de hoogte van de uitkeerbare reserves. Ultimo 2020 was een dergelijke beperking niet aan de orde en is hiervoor geen niet-uitkeerbare reserve opgenomen (ultimo 2019: idem).

11. Onverdeeld resultaat

De mutaties in het onverdeeld resultaat zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Stand per 1 januari	50,6	143,1
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	-50,6	-143,1
Resultaat over het boekjaar	380,5	168,7
Uitkering interim dividend huidig boekjaar	-265,0	-118,1
Stand per 31 december	115,5	50,6

Bestemming van het resultaat over het vorige boekjaar

De jaarrekening 2019 is vastgesteld door de Algemene Vergadering op 27 maart 2020. De Algemene Vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het voorstel van de Directie. De winst over 2019 bedroeg € 168,7 miljoen. Het uit te keren dividend is vastgesteld op € 118,1 miljoen, hetgeen gelijk is aan het interim-dividend dat reeds gedurende het boekjaar 2019 was uitgekeerd. Het restant van € 50,6 miljoen is toegevoegd aan de overige reserves.

Voorstel tot resultaatbestemming en interim-dividenduitkering over het boekjaar 2020

In 2020 is een interim-dividend over het boekjaar 2020 uitgekeerd van € 265,0 miljoen (2019: interim-dividend over het boekjaar 2019 van € 118,1 miljoen). De Directie stelt voor om van het resultaat na belastingen over 2020 een bedrag van € 115,5 miljoen toe te voegen aan de overige reserve en € 265,0 miljoen aan de aandeelhouder uit te keren, overeenkomstig het reeds uitgekeerde interim-dividend. De resultaatbestemming is niet verwerkt in de balans per 31 december 2020 en de toelichting daarop. De vennootschap kan aan de aandeelhouders slechts uitkeringen doen voor zover (1) de vennootschap na de uitkering kan blijven doorgaan met het betalen van haar opeisbare schulden (uitkeringstest), en (2) het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden (balanstest). In aanvulling op deze algemene wettelijke bepalingen dient GTS, als landelijk netbeheerder, zich te houden aan de eisen zoals vastgelegd in het BFBN. Deze regels bestaan uit een aantal financiële ratio's, waaronder een eigenvermogensminimum. Dit kan leiden tot restricties ten aanzien van de uitkeerbaarheid van onder andere dividend aan de aandeelhouder. Ultimo 2020 was een dergelijke beperking niet aan de orde (ultimo 2019: idem).

12. Voorzieningen

De voorzieningen bestaan volledig uit de voorziening voor bepaalde opruimingskosten en saneringen.

Voorziening voor opruimingskosten en saneringen

De voorziening voor opruimingskosten en saneringen is in 2010 gevormd naar aanleiding van besluiten van de vennootschap om specifieke activa buitengebruik te stellen of te verwijderen. Wet- en regelgeving en vergunningen, onder meer op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening, vereist in die voorkomende gevallen dat sanering plaatsvindt.

De voorziening heeft betrekking op saneringen van buiten bedrijf gestelde leidingen. Het saneringsprogramma omvat tevens reeds ontkoppelde leidingen en in het verleden van derden overgenomen leidingen waarvoor GTS thans verantwoordelijk is. Het saneringsprogramma heeft een meerjarig karakter.

Een voorziening voor opruimingskosten voor het gastransportnet als geheel op langere termijn wordt niet opgenomen, omdat het thans niet aannemelijk wordt geacht dat het integraal opruimen van transportleidingen en toebehoren aan de orde zal komen. Verwacht wordt dat in het kader van de energietransitie de opbrengsten van een alternatieve aanwending (op termijn) verminderd met de kosten van conservering zullen opwegen tegen de (maatschappelijke) kosten van het opruimen.

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Stand per 1 januari	35,0	50,1
Oprenting ten laste van de winst-en-verliesrekening	0,6	0,8
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-5,5	-7,1
Vrijval ten gunste van de winst-en-verliesrekening	-	-8,8
Stand per 31 december	30,1	35,0

Het kortlopend deel van de voorziening voor opruimingskosten en saneringen bedraagt ultimo 2020 naar verwachting € 6,6 miljoen (ultimo 2019: € 7,4 miljoen). Dit bedrag is niet afzonderlijk vermeld onder de kortlopende schulden. De disconteringsvoet bedraagt 1,0% (2019: 1,0%).

13. Langlopende lening aandeelhouder

De mutaties in de langlopende aandeelhouderslening zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Stand per 1 januari	3.521,0	3.639,6
Opgenomen gelden	168,5	-
Aflossingen	-106,4	-118,6
Stand per 31 december	3.583,1	3.521,0

De schuld aan aandeelhouder betreft de facto het opgenomen saldo onder een leningfaciliteit van maximaal € 6,0 miljard, welke ter beschikking is gesteld aan GTS door N.V. Nederlandse Gasunie op 1 januari 2014. De looptijd van deze faciliteit eindigt in beginsel op 31 december 2029, maar heeft een mogelijkheid tot verlenging. De overeengekomen rentevoet bedraagt de gewogen gemiddelde rentekostenvoet van de lange leningenportefeuille van de N.V. Nederlandse Gasunie met een opslag van 12,5 basispunten. Het gewogen gemiddelde rentepercentage over het saldo van de opgenomen gelden in 2020 bedroeg 2,5% (2019: 2,5%). Met N.V. Nederlandse Gasunie is overeengekomen dat tussentijds onbeperkt op de faciliteit kan worden getrokken dan wel afgelost. Er is geen tussentijds aflossingsschema overeengekomen.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft regels gesteld ten aanzien van goed financieel beheer door een netbeheerder in het BFBN. Per kwartaal beoordeelt de Directie, rekening houdend met de bepalingen van het BFBN, of er afgelost dan wel getrokken moet worden op de kredietfaciliteit ten einde aan de BFBN-vereisten te voldoen. Bij deze periodieke beoordeling wordt niet alleen de actuele financiële positie betrokken, maar ook de verwachtingen voor de komende jaren inzake de verwachte omvang en moment van de investeringsuitgaven, de verwachte dividenduitkeringen en de verwachte operationele kosten voor het gastransportnetwerk. De omvang en volatiliteit van deze variabelen maakt een betrouwbare schatting van eventuele toekomstige aflossingen niet mogelijk. Om deze reden is de opgenomen lening op balansdatum volledig gepresenteerd onder de langlopende schulden.

Inzake de leningfaciliteit zijn door de vennootschap geen zekerheden gesteld.

14. Leaseverplichtingen

De vennootschap is enkele leasecontracten aangegaan inzake de huur van terreinen. Deze gebruiksrecht activa worden ingezet voor eigen gebruik; er is geen sprake van sub-leasing. Nadere informatie over de bij de lease behorende gebruiksrecht activa is opgenomen in noot 3 'Materiële vaste activa'.

De mutaties in de leaseverplichtingen zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Stand per 1 januari	3,4	3,4
Nieuwe leaseverplichtingen	1,8	-
Modificaties	0,2	0,1
Aflossingen	-0,4	-0,2
Oprenting	0,1	0,1
Totaal	5,1	3,4
Gepresenteerd onder de kortlopende schulden	-0,4	-0,1
Stand per 31 december	4,7	3,3

De resterende looptijd van de leaseverplichtingen is als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	31 dec. 2020	31 dec. 2019
Resterende looptijd < 1 jaar	0,4	0,1
Resterende looptijd ≥ 1 jaar en ≤ 5 jaar	1,0	0,3
Resterende looptijd > 5 jaar	3,7	3,0
Totaal leaseverplichtingen	5,1	3,4

Leaseovereenkomsten met een looptijd van korter dan één jaar of met een contractwaarde van minder dan € 5.000 zijn niet in de balans opgenomen. De impact hiervan bedraagt ultimo 2020 minder dan € 0,1 miljoen per jaar (ultimo 2019: idem).

Onder modificaties worden begrepen de tussentijdse aanpassingen van variabelen in de bestaande leasecontracten die leiden tot een wijziging in de waardering van de contracten, zoals verwachte of overeengekomen looptijden en de hoogte van de leasebetalingen.

De gewogen gemiddelde incrementele rentevoet in 2020 bedroeg 0,74% (2019: 1,85%). De daling in de gemiddelde incrementele rentevoet kan verklaard worden door het aangaan van enkele nieuwe leasecontracten met een korte looptijd en dienovereenkomstig lage rentevoet.

15. Contractverplichtingen

De contractverplichtingen houden verband met de omzetverantwoording van de vennootschap. Voor bepaalde contracten geldt dat het betaalritme niet synchroon loopt met de wijze waarop GTS de omzet aan de boekjaren dient toe te rekenen. Dit doet zich onder meer voor bij contracten waarbij klanten een financiële bijdrage hebben geleverd in de investering in specifieke transportcapaciteit. Deze bijdragen worden in beginsel toegerekend aan het contract met de klant en niet aan het actief waar de bijdrage betrekking op heeft. Voor dergelijke vooruitbetalingen wordt een contractverplichting opgenomen, waarbij rekening wordt gehouden met het financieringselement in deze contracten.

Ultimo 2020 bedroegen de totale contractverplichtingen van GTS € 17,8 miljoen (2019: € 18,1 miljoen). In onderstaande tabel is het verloop van deze contractverplichtingen weergegeven:

In miljoenen euro's	2020	2019
Stand per 1 januari	18,1	18,2
Verantwoord als netto omzet	-0,9	-1,0
Oprenting	0,6	0,6
Toevoeging nieuwe contractverplichtingen	-	0,3
Totaal	17,8	18,1
Gepresenteerd onder de kortlopende schulden	-0,4	-0,4
Stand per 31 december	17,4	17,7

De resterende looptijd van de contractverplichtingen is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2020	31 dec. 2019
Resterende looptijd < 1 jaar	0,4	0,4
Resterende looptijd ≥ 1 jaar en ≤ 5 jaar	1,9	1,9
Resterende looptijd > 5 jaar	15,5	15,8
Totaal contractverplichtingen	17,8	18,1

16. Financiële instrumenten

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's waaraan de vennootschap onderhevig is, zijn het marktrisico (bestaande uit renterisico en valutarisico), het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. In overleg met de moedermaatschappij (N.V. Nederlandse Gasunie) past de vennootschap financieel risicomanagement toe met het doel deze risico's te beperken door operationele en financiële maatregelen. Afhankelijk van de aard en omvang van de risico's worden daartoe zo nodig specifieke afdekkingsinstrumenten ingezet, ofwel door de vennootschap zelf ofwel door de moedermaatschappij.

Afgeleide financiële instrumenten worden uitsluitend ingezet voor afdekking van risico's en niet voor handels- of andere doeleinden. De inzet van bepaalde risico-instrumenten behoeven de voorafgaande instemming van de Directie.

Renterisico

Het door de vennootschap gelopen renterisico betreft het risico dat toekomstige uitgaande rentekasstromen zullen toenemen door veranderingen in de rente van rentedragende leningen met een variabele rente. GTS loopt een renterisico op de rentedragende lening van de aandeelhouder. De leningfaciliteit die ter beschikking is gesteld door N.V. Nederlandse Gasunie heeft een variabele rentevoet, gebaseerd op de gewogen gemiddelde rentekostenvoet van de lange leningenportefeuille van de N.V. Nederlandse Gasunie met een opslag van 12,5 basispunten. Indien deze gemiddelde rentevoet wijzigt, wijzigt ook de omvang van de rentebetalingen door de vennootschap. GTS heeft dit renterisico niet afgedekt, omdat het moment en de omvang van de kasstromen onder de leningfaciliteit niet voldoende nauwkeurig is te voorspellen.

Bij een rentewijziging van 1%-punt wijzigen de jaarlijkse rentelasten met € 35,8 miljoen (2019: € 35,2 miljoen) per jaar.

Valutarisico

Valutarisico's ontstaan indien financiële instrumenten zijn aangegaan in een valuta die ongelijk is aan de functionele valuta. Het valutarisico dat de vennootschap loopt, betreft het risico dat toekomstige kasstromen, waaronder vorderingen en schulden, fluctueren als gevolg van veranderingen in de valutakoersen.

In het kader van de normale bedrijfsactiviteiten is het valutarisico zeer beperkt, omdat nagenoeg alle transacties plaatsvinden in euro's. Ultimo 2020 was geen sprake van materiële vorderingen of verplichtingen in vreemde valuta en was dienovereenkomstig geen sprake van de inzet van afdekkingsinstrumenten (ultimo 2019: idem).

Kredietrisico

Het kredietrisico bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien tegenpartijen volledig of gedeeltelijk in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet na zouden komen. De vennootschap loopt geen belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele afnemer of tegenpartij (ultimo 2019: idem). Wel realiseerde de vennootschap in 2020 meer dan 10% van haar externe opbrengsten ter zake van gastransport en aanverwante diensten bij één externe cliënt (2019: idem).

Om het kredietrisico op tegenpartijen te beperken, vraagt GTS in voorkomende gevallen om garantiestellingen van haar klanten en andere partijen waarmee transacties plaatsvinden.

De ontvangen garantiestellingen van derden zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	31 dec. 2020		31 dec. 2019	
	Aantal	Waarde	Aantal	Waarde
Security Deposits	86	31,0	108	31,5
Bankgaranties	52	46,7	44	81,6
Parent Company Guarantees	30	159,9	26	130,9
Letters of Awareness	6	108,4	10	191,1
Surety Agreements	5	17,4	5	17,4
Totaal ontvangen garantiestellingen	179	363,4	193	452,5

De ontvangen zekerheden zijn overwegend gesteld uit hoofde van gastransportovereenkomsten. De security deposits worden in geld aangehouden en zijn rentedragend. Over de security deposits wordt een marktconforme rente berekend. De letters of awareness betreffen met name garanties die zijn ontvangen van de moedermaatschappij of de aandeelhouder van de klanten die het betreft, waarbij de garantie van rechtswege ongelimiteerd is. Voor de kwantificering van de waarde van de garanties is uitgegaan van een interne kredietwaardigheidsanalyse en de aansluitend door Gasunie bepaalde maximale toegestane open positie van de betreffende klanten.

De looptijd van de ontvangen garantiestelling is over het algemeen kort van aard (een tot drie jaar), maar enkele garanties kennen een looptijd van meer dan vijf jaar. De garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat de vennootschap over onvoldoende liquide middelen beschikt om aan de direct opeisbare verplichtingen te voldoen. Voor de kwantificering van het liquiditeitsrisico werkt GTS met een meerjarenplanning voor de kapitaalslasten en de investeringen en een liquiditeitsprognose met een horizon van minimaal een jaar voor de operationele uitgaven.

De liquide middelen van de vennootschap maken onderdeel uit van een cashpool overeenkomst met N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen. Op grond van deze overeenkomst worden de banksaldi van de vennootschappen, waaronder GTS, op de hoofdrekening van N.V. Nederlandse Gasunie geconcentreerd. De bedragen die GTS op haar bankrekening ontvangt, worden dagelijks doorbetaald aan N.V. Nederlandse Gasunie. Omgekeerd worden de bedragen die GTS betaalt, dagelijks aangezuiverd door N.V. Nederlandse Gasunie. De banksaldi die onderdeel uitmaken van de cashpool overeenkomst zijn rentedragend.

Om het liquiditeitsrisico af te dekken, beschikt de vennootschap ultimo 2020 over een leningfaciliteit van € 6,0 miljard (ultimo 2019: € 6,0 miljard), welke door de aandeelhouder ter beschikking is gesteld. De faciliteit eindigt in beginsel op 31 december 2029, maar heeft de mogelijkheid tot verlenging. Met N.V. Nederlandse Gasunie is overeengekomen dat tussentijds onbeperkt op de faciliteit kan worden getrokken dan wel afgelost.

De vennootschap heeft voorts de beschikking over een niet-gecommitteerde externe kredietfaciliteit van € 10,0 miljoen (2019: € 10,0 miljoen) samenhangend met de cashpool overeenkomst.

Reële waarde

In deze jaarrekening zijn diverse financiële instrumenten opgenomen waarvoor de reële waarde kan afwijken van de boekwaarde op basis van de geamortiseerde kostprijs. Het betreft:

- Handels- en overige vorderingen
- Langlopende lening aandeelhouder

De wijze van reële waardebepaling is beschreven onder het hoofd 'Bepaling van de reële waarde' in de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling.

Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen

De reële waarde van in de balans opgenomen vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen benadert de boekwaarde daarvan als gevolg van de korte looptijd van deze instrumenten.

Langlopende lening aandeelhouder

De vennootschap heeft de reële waarde van de aandeelhouderslening berekend door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd, vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. Hierbij is rekening gehouden met het eigen risicoprofiel en het risicoprofiel van de geldgever. Aangenomen is dat de uitstaande hoofdsom ineens wordt afgelost op de einddatum van de kredietfaciliteit. Dit betreft een reële waardebepaling volgens niveau 3 (ultimo 2019: niveau 3).

De boekwaarde en de reële waarde van de langlopende lening aandeelhouder per 31 december 2020 is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2020			31 dec. 2019		
	Boekwaarde	Reële waarde	Vershil	Boekwaarde	Reële waarde	Vershil
Langlopende lening aandeelhouder	3.583,1	4.398,2	815,1	3.521,0	4.286,2	765,2

17. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Hoofdelijke aansprakelijkheid fiscale eenheid

De vennootschap maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting en omzetbelasting met aan het hoofd N.V. Nederlandse Gasunie. Op grond van de Invorderingswet is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake de vennootschapsbelasting en omzetbelasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

Verstreckte garantiestellingen

De vennootschap heeft een garantiestelling van € 0,8 miljoen (2019: € 0,8 miljoen) afgegeven ten behoeve van haar deelneming in EDSN B.V.

Investeringsverplichtingen

Ultimo 2020 bestaan voorwaardelijke investeringsverplichtingen ter hoogte van € 96,0 miljoen (ultimo 2019: € 278,2 miljoen). De verplichtingen houden met name verband met de ontwikkeling van een nieuwe stikstoffabriek en reguliere vervangingsinvesteringen.

Meerjarige verplichtingen

De meerjarige verplichtingen zijn als volgt:

Looptijd		Contractwaarde
<i>In miljoenen euro's</i>	31 dec. 2020	31 dec. 2019
0 – 1 jaar	84,0	72,8
1 – 5 jaar	150,5	167,9
> 5 jaar	186,0	227,8
Totaal meerjarige verplichtingen	420,5	468,5

De verplichtingen hebben met name betrekking op de inkoop van stikstofproductiecapaciteit, elektriciteit en flexibele opslagdiensten. In voorkomende gevallen vinden de inkopen plaats via N.V. Nederlandse Gasunie (of diens groepsmaatschappijen) en zijn de bijbehorende verplichtingen te typeren als een meerjarige verplichting jegens de moedermaatschappij (of diens groepsmaatschappijen). Voor een nadere toelichting op de transacties met verbonden partijen wordt verwezen naar noot 23 'Verbonden partijen'.

18. Netto-omzet

De netto-omzet wordt volledig in Nederland gerealiseerd en bestaat uit de opbrengsten inzake gastransport en gastransport gerelateerde diensten (2019: idem). De netto-omzet steeg met 2,6% ten opzichte van het vorige boekjaar (2019: daling van 0,8%). De stijging van de omzet is overwegend te verklaren door hogere gastransport tarieven voor 2020, hoewel deze stijging deels werd gedempt door een lichte daling in de capaciteitsreserveringen ten opzichte van 2019.

Voor een toelichting op de vrijval van de contractverplichtingen ten gunste van de netto-omzet wordt verwezen naar noot 15 'Contractverplichtingen'.

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie van de overige bedrijfskosten is als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	2020	2019
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	221,2	215,6
Kosten van netwerkbeheer	134,5	112,9
Overige kosten	5,0	3,4
Totaal overige bedrijfskosten	360,7	331,9

De kosten van netbeheer omvatten met name de inkoop van stikstofproductiecapaciteit, elektriciteit en gas voor eigen gebruik ten behoeve van het gastransport. De stijging in de kosten ten opzichte van 2019 is met name het gevolg van een toegenomen vraag naar conversie, onder meer gerealiseerd door de uitbreiding van de capaciteit van het mengstation Wieringermeer, en door hogere prijzen voor de inkoop van energie.

De overige bedrijfslasten omvatten mede de diensten die geleverd worden door N.V. Nederlandse Gasunie. Voor een toelichting op de transacties met verbonden partijen wordt verwezen naar noot 23 'Verbonden partijen'.

20. Financiële baten en lasten

De specificatie van de financiële baten en lasten is als volgt:

In miljoenen euro's	2020	2019
Rentelasten langlopende lening aandeelhouder en cash pooling	91,1	92,0
Overige financieringslasten	1,3	1,5
Rente- en financieringslasten	92,4	93,5
Geactiveerd als materiële vaste activa	-6,2	-2,0
Totaal financiële baten en lasten	86,2	91,5

Activering van rente inzake de vervaardiging van kwalificerende vaste activa vond plaats rekening houdend met een gewogen gemiddelde rentevoet van 2,5% (2019: 2,5%).

De overige financieringslasten betreffen met name de oprenting van voorzieningen en de financieringscomponent in de langlopende contractverplichtingen.

21. Belastingen

De belastinglast in de winst-en-verliesrekening bestaat uit de volgende componenten:

In miljoenen euro's	2020	2019
Belastinglast over het boekjaar	38,0	42,9
Belastinglast over voorgaande jaren	-	-
Mutaties in uitgestelde belastingen	145,8	35,9
Totaal belastinglast	183,8	78,8

Zowel in 2019 als in 2020 is de totale belastinglast aanzienlijk beïnvloed door de effecten van de aanpassingen van de tarieven voor de vennootschapsbelasting in Nederland. Voor een nadere toelichting op de wijziging in het tarief voor de vennootschapsbelasting wordt verwezen naar noot 5 'Uitgestelde belastingvorderingen'. Voorts heeft het terugnemen van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering geleid tot een toename van de uitgestelde belastingen van € 75,0 miljoen. Nadere informatie over het terugnemen van de in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering is opgenomen in noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'.

Het toepasselijke belastingtarief bedraagt 25,0% (2019: 25,0%). De effectieve belastingdruk in 2020 bedraagt 32,6% (2019: 31,8%). De afwijking tussen het nominale en effectieve tarief kan voor zowel 2019 als voor 2020 volledig worden verklaard door de effecten van het niet doorgaan van de tariefswijziging van de vennootschapsbelasting op de waardering van de uitgestelde belastingposities. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in noot 5 'Uitgestelde belastingvorderingen'.

22. Aantal werknemers

De vennootschap had in 2020 geen medewerkers in dienst (2019: idem). De medewerkers die werkzaamheden verrichten voor GTS, zijn juridisch in dienst van N.V. Nederlandse Gasunie. Voor de kosten van de dienstverlening door N.V. Nederlandse Gasunie wordt verwezen naar noot 23 'Verbonden partijen'.

23. Verbonden partijen

Algemeen

De vennootschap is onderdeel van een groep met aan het hoofd N.V. Nederlandse Gasunie. N.V. Nederlandse Gasunie en alle tot diens groep behorende entiteiten zijn aan te merken als verbonden partijen. Dit geldt ook voor de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen van Gasunie Transport Services B.V en N.V. Nederlandse Gasunie en hun nauwe verwanten. Er hebben geen transacties plaatsgehad met verbonden partijen onder niet-normale marktvoorwaarden.

De transacties onder normale marktvoorwaarden met verbonden partijen zijn als volgt:

Transacties met N.V. Nederlandse Gasunie en/of diens groepsmaatschappijen

GTS neemt als landelijk netbeheerder diensten af van N.V. Nederlandse Gasunie en/of diens groepsmaatschappijen. GTS en N.V. Nederlandse Gasunie hebben de afspraken met betrekking tot de samenwerking zodanig vastgelegd dat de leveringszekerheid, transportzekerheid en de veiligheid van het gastransport zijn gewaarborgd.

De omvang van de dienstverlening bedraagt in 2020 € 621,8 miljoen (2019: € 553,0 miljoen) en heeft voor € 266,1 miljoen (2019: circa € 224,4 miljoen) betrekking op de investeringen in het gastransportnet en voor € 355,7 miljoen (2019: € 328,6 miljoen) op operationele kosten. De operationele kosten hebben betrekking op de inzet van medewerkers van N.V. Nederlandse Gasunie, de inkoop van flexibele opslagdiensten en de levering van materialen, diensten en doorbelasten kosten, zoals transportgerelateerde energiekosten. Deze dienstverlening en leveringen vinden plaats tegen kostprijs.

Over de opgenomen saldi van de langlopende lening en de cash pool met N.V. Nederlandse Gasunie wordt een zakelijke rente berekend. In 2020 bedroegen de rentelasten € 91,1 miljoen (2019: € 92,0 miljoen).

Transacties door GTS aan overige verbonden partijen

GTS verleent gastransportdiensten aan klanten, waaronder GasTerra B.V. De uiteindelijk aandeelhouder van de vennootschap, de Staat der Nederlanden, is tevens 50% aandeelhouder van GasTerra B.V. Hierdoor kan de Staat der Nederlanden, binnen de kaders van haar hoedanigheid als

aandeelhouder, invloed van betekenis uitoefenen op het beleid van beide vennootschappen. De diensten van GTS aan GasTerra B.V. worden uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van de Gaswet. Ingevolge deze wetgeving is GTS gehouden alle marktpartijen non-discriminatoir te behandelen en conform aanvraag zaken te doen. De bij GasTerra B.V. in rekening gebrachte tarieven zijn vastgesteld door de Nederlandse toezichthouder (ACM). De ACM werkt onafhankelijk van GTS, GasTerra B.V. en de Staat der Nederlanden.

24. Bezoldiging Directie

Op grond van artikel 2:383 lid 1 BW is vermelding van de bezoldiging van de Directie achterwege gelaten, op grond van herleidbaarheid naar één enkel natuurlijk persoon.

25. Honoraria externe accountant

Overeenkomstig artikel 2:382a BW is in de geconsolideerde jaarrekening van N.V. Nederlandse Gasunie, de moedermaatschappij van GTS, een toelichting opgenomen met betrekking tot het honoraria van de externe accountant. Deze honoraria hebben betrekking op de diensten van de accountantsorganisatie (PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.) in 2020. PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. heeft de wettelijke controle van de jaarrekening van GTS verricht. Daarnaast zijn er andere controlewerkzaamheden verricht met betrekking tot verantwoordingen ten behoeve van de toezichthouder ACM.

26. Gebeurtenissen na de balansdatum

Op 1 februari 2021 publiceerde ACM het methodebesluit GTS 2022-2026. De gevolgen van dit besluit voor de toegestane inkomsten van GTS en daarmee voor de waardering van het gastransportnetwerk zijn opgenomen in noot 2 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'.

Er hebben zich geen andere belangrijke gebeurtenissen voorgedaan tussen de balansdatum en de datum van deze jaarrekening die aanleiding zouden kunnen geven tot een aanpassing van of het opnemen van een toelichting in de vennootschappelijke jaarrekening.

05 Ondertekening

Ondertekening

De Directie,

B.J. Hoevers

Groningen, 4 maart 2021

Jaarverslag 2020

Overige gegevens

06 Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Artikel 33, lid 2 en lid 3, van de statuten van de vennootschap luiden:

- De winst staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering. Bij staking van stemmen over uitkering of reservering van winst wordt de winst waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd. Een besluit tot uitkering is onderworpen aan de goedkeuring, als bedoeld in artikel 2:216 lid 2 BW, van het bestuur. Het bestuur weigert een dergelijke goedkeuring slechts indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van Gasunie Transport Services B.V.

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Gasunie Transport Services B.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van Gasunie Transport Services B.V. te Groningen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de winst-en-verliesrekening over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Gasunie Transport Services B.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze controleaanpak

Samenvatting en context

Gasunie Transport Services B.V. is de eigenaar en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in de zin van de Gaswet. Gasunie Transport Services B.V. heeft tot taak om het landelijke gastransportnet in Nederland op economische voorwaarden in werking te hebben, te onderhouden en te ontwikkelen op

een wijze die de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van het transport van gas waarborgt en het milieu ontziet. De opbrengststromen uit gereuleerde activiteiten staan onder toezicht van de ACM in Nederland. We hebben in het bijzonder aandacht besteed aan de gebieden die gerelateerd zijn aan de specifieke bedrijfsactiviteiten van de vennootschap.

Als onderdeel van het ontwerpen van onze controleaanpak hebben wij de materialiteit bepaald en het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening geïdentificeerd en ingeschat. Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar de directie belangrijke schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. In hoofdstuk: 'Toelichting op de jaarrekening' en dan paragraaf: 'Oordelen en schatting door de Directie' heeft de vennootschap de schattingsposten en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid uiteengezet. Vanwege de significante schattingsonzekerheid en het gerelateerde hogere inherente risico verbonden aan de waardering van materiële vaste activa hebben wij deze aangemerkt als kernpunt zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'.

Andere aandachtsgebieden in onze controle, die niet als kernpunt zijn aangemerkt, waren de levensduur van de materiële vaste activa, de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking welke ten grondslag ligt aan het opbrengstenproces, de verwerking van het effect van de tariefswijziging van de Nederlandse vennootschapsbelasting op de uitgestelde belastingen en de waardering van de voorziening voor opruimingskosten en sanering.

Wij hebben ervoor gezorgd dat het controleteam over voldoende specialistische kennis en expertise beschikten die nodig waren voor de controle van een energie infrastructuurbedrijf. Wij hebben daarom experts en specialisten op onder meer het gebied van waardering, IT en vennootschapsbelasting in ons team opgenomen.

De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

Materialiteit: €13.200.000

Reikwijdte van de controle

De controle heeft betrekking op één vennootschap zijnde Gasunie Transport Services B.V.

Kernpunt

Waardering van de materiële vaste activa

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel' wordt toegelicht in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

Materialiteit	€13.200.000
Hoe is de materialiteit bepaald	Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruikten we 5% van het resultaat voor belastingen genormaliseerd voor de terugname van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering op de gereguleerde gastransportnetwerken in Nederland van €300 miljoen.
De overwegingen voor de gekozen benchmark	We gebruikten het genormaliseerde resultaat voor belastingen als de primaire benchmark, op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoeften van gebruikers van de jaarrekening. Op basis daarvan zijn wij van mening dat het genormaliseerd resultaat voor belastingen een belangrijk kengetal is voor de financiële prestaties van de vennootschap. Het genormaliseerd resultaat betreft het resultaat voor belasting exclusief de terugname van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering op de gereguleerde gastransportnetwerken in Nederland van €300 miljoen, zoals toegelicht in noot 2 van de nadere toelichting op de jaarrekening.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de directie overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen met een impact op het resultaat voor belastingen boven de €660.000 en balans reclassificaties boven de €5.000.000 aan hen rapporteren evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze focus op het risico op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

Onze doelstellingen

De doelstellingen van onze controle zijn:

Met betrekking tot fraude:

- het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie over de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude door middel van het opzetten en implementeren van geschikte manieren om op die risico's in te spelen; en
- het op passende wijze inspelen op fraude of vermoede fraude die tijdens de controle is geïdentificeerd.

Met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving:

- het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van niet-naleving van wet- en regelgeving; en
- het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de financiële overzichten als geheel vrij zijn van afwijkingen van materieel belang die het gevolg zijn van fraude of van fouten, rekening houdend met het van toepassing zijnde wet- en regelgevingskader.

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving ligt bij de directie.

Onze risicoanalyse

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij frauderisicofactoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om te overwegen of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang die het gevolg zijn van fraude.

Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om een algemeen inzicht te verwerven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de vennootschap waarbij wij bepalingen hebben geïdentificeerd van wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn, zoals wet- en regelgeving op het gebied van belastingen alsmede de opbrengsten (welke gereguleerd zijn).

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management waaronder het evalueren van risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van het management. Wij verwijzen naar het kernpunt van de controle: 'Waardering van de materiële vaste activa', welke een voorbeeld is van onze controleaanpak gericht op onderdelen waar er een hoger risico is geïdentificeerd door schattingen waar het management significante oordeelsvormingen en veronderstellingen hanteert.

Onze controlewerkzaamheden op de geïdentificeerde risico's

Wij hebben de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd om in te spelen op de geïdentificeerde risico's:

- Wij hebben de opzet, implementatie en, indien van toepassing, effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico mitigeren getest.
- Wij hebben data-analyse uitgevoerd op hoger risico journaalboekingen en hebben de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen geëvalueerd voor een mogelijke tendentie door Gasunie Transport Services B.V., inclusief retrospectieve beoordelingen met betrekking tot significante schattingen van voorgaand boekjaar. Waar wij onverwachte journaalboekingen of overige risico's hebben geïdentificeerd, hebben wij additionele controlewerkzaamheden uitgevoerd om ieder risico te adresseren. Deze werkzaamheden bevatte ook het testen van transacties door middel van aansluiten met bronbescheiden.

- Met betrekking tot het risico op fraude in de omzetverantwoording:
 - Wij hebben de opzet, implementatie en, indien van toepassing, effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de opbrengstenstromen getest.
 - Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op de verantwoorde opbrengsten, inclusief een aansluiting van de berekende tarieven op de goedkeuring door de ACM en de afloop van de handelsvorderingen.
 - Wij hebben data-analyse uitgevoerd of er onverwachte boekingen zijn gemaakt ten aanzien van de opbrengsten in het grootboek.
- Met betrekking tot het frauderisico inzake handelsvorderingen ontstaan uit gasonbalanspositie(s):
 - Wij hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersingsmaatregelen vastgesteld ten aanzien van dit risico.
 - Wij hebben deelwaarnemingen uitgevoerd ten aanzien van de afloop van de handelsvorderingen.
- Wij hebben een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd in onze controlewerkzaamheden.
- Wij hebben de uitkomsten van overige controlewerkzaamheden overwogen en geëvalueerd of geconstateerde afwijkingen een aanwijzing vormen voor fraude. Indien een dergelijke aanwijzing bestond, hebben wij de frauderisicoanalyse opnieuw geëvalueerd en de impact bepaald op onze geplande controlewerkzaamheden.
- We hebben controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn. Voor wat betreft overige wet- en regelgeving die geen directe invloed heeft op de vaststelling van de bedragen en toelichtingen in de financiële overzichten hebben wij de directie gevraagd of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft. Daarnaast hebben we de correspondentie met relevante vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties geïnspecteerd.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben de directie op de hoogte gebracht van het kernpunt. Het kernpunt vormt geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben in deze paragraaf het kernpunt beschreven met daarbij een samenvatting van de op dit punt door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot dit kernpunt bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen en observaties ten aanzien van individueel kernpunt moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over dit kernpunt of over specifiek(e) element(en) van de jaarrekening.

Kernpunt

Waardering van de materiële vaste activa

Zie noot 2 en 3 van de nadere toelichting op de balans
Gasunie Transport Services B.V. heeft gereguleerde gastransportnetwerken met een totale waarde van €6,8 miljard verantwoord onder de post materiële vaste activa in de jaarrekening.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben kennisgenomen van de door de directie uitgevoerde analyse ten aanzien van de bijzondere waardevermindering in de materiële vaste activa. Wij kunnen ons vinden in de conclusie van de directie dat er sprake is van aanwijzingen om de realiseerbare waarde van de gastransportnetwerken te toetsen.

In februari 2021 heeft de ACM het methodebesluit voor de reguleringsperiode 2022-2026 gepubliceerd. Uit analyse van de directie is gebleken dat wijzigingen in het methodebesluit alsmede de toe te passen disconteringsvoet aanwijzingen bevatten voor bijzondere waardeverminderingen van de materiële vaste activa dan wel een terugname hiervan.

De directie heeft als gevolg van deze aanwijzingen, onderzoek gedaan naar de realiseerbare waarde van de materiële vaste activa van Gasunie Transport Services B.V. en deze ingeschat op basis van een value-in-use benadering. De directie bepaalt hierbij de indirecte opbrengstwaarde van het gastransportnetwerk op basis van de verwachte kasstromen.

De directie heeft de voornaamste veronderstellingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde toegelicht in de jaarrekening. De belangrijkste veronderstellingen in deze value-in-use benadering betreffen:

- Efficiency na de reguleringsperiode 2022-2026;
- Kapitaalskostenvergoeding – ACM WACC;
- Disconteringsvoet.

Uit de uitgevoerde inschatting is gebleken dat er sprake is van een terugname van €300 miljoen van een eerder verantwoorde bijzondere waardevermindering van deze materiële vaste activa.

Vanwege de complexiteit van de berekeningen en subjectiviteit in de veronderstellingen onderliggend aan de realiseerbare waarde van de materiële vaste activa en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden en de significante waarde hebben wij dit aangemerkt als een kernpunt van onze controle.

Onze controlewerkzaamheden op de inschatting van de realiseerbare waarde van de materiële vaste activa van Gasunie Transport Services B.V. bestonden onder meer uit:

- Kennisnemen van het methodebesluit 2022-2026 en de aanwezige documentatie beschikbaar gesteld door de ACM;
- Evalueren van de bruikbaarheid van het gehanteerde waarderingsmodel en het nagaan van de rekenkundige juistheid en consistentie met voorgaande waarderingsonderzoeken;
- Het aansluiten van de gehanteerde statische efficiency op het methodebesluit 2022-2026 en het challengen van de directie op de gehanteerde veronderstellingen voor de periode daarna;
- Het toetsen van de aannames ten aanzien van de gehanteerde kapitaalskosten vergoeding – ACM WACC met behulp van een schaduwberekening op basis van marktdata;
- Het toetsen van de aannames ten aanzien van de gehanteerde disconteringsvoet met behulp van schaduwberekeningen op basis van marktdata;
- Het challengen van de directie op de gehanteerde aannames ten aanzien van de overige uitgangspunten, deze hebben wij tevens aangesloten op onderliggende begrotingen, (investerings)plannen en andere rapportages van de directie.

Wij achten de veronderstellingen van de directie in het waarderingsmodel inzake de materiële vaste activa van Gasunie Transport Services B.V. redelijk en aanvaardbaar. Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en verkregen controle informatie hebben wij geen materiële bevindingen geconstateerd.

Tot slot hebben wij werkzaamheden inzake de juistheid en toereikendheid van de toelichting, inclusief de opgenomen sensitiviteitsanalyse, uitgevoerd en hierbij geen materiële bevindingen geconstateerd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- directieverslag;
- de overige gegevens;
- Besluit Financieel Beheer Netbeheerder.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Onze benoeming

Wij zijn benoemd als externe accountant van Gasunie Transport Services B.V. volgend een besluit van de algemene vergadering op 17 december 2013 dat jaarlijks is herbevestigd door de aandeelhouder. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van 6 jaar accountant van de vennootschap.

Geen verboden diensten

Wij hebben, naar ons beste weten en overtuiging, geen verboden diensten, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, geleverd.

Geleverde diensten

De diensten die wij, in aanvulling op de controle van de jaarrekening, hebben geleverd aan de vennootschap, in de periode waarop onze wettelijke controle betrekking heeft, zijn toegelicht in punt 25 van de toelichting van de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Groningen, 4 maart 2021

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. W.A. Schouten RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Gasunie Transport Services B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de directie op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de directie dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de directie hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

Jaarverslag 2020

Bijlage: Besluit Financieel Beheer
Netbeheerder

07 Bijlagen

Besluit Financieel Beheer Netbeheerder

Als landelijk netbeheerder dient GTS te voldoen aan de vereisten zoals vastgelegd in de Gaswet in artikel 32lid 11 sub c respectievelijk artikel 10e, eerste lid en het Besluit Financieel Beheer Netbeheerder ('Besluit-BFBN'). Het besluit BFBN definieert vier ratio's, waaronder een eigenvermogensminimum, met daarbij een normwaarde, waaraan een netbeheerder dient te voldoen. Indien de netbeheerder niet aan de eisen voldoet, dan dient zij dit onverwijld te melden aan de ACM en dient zij een herstelplan in te dienen.

De BFBN ratio's zijn:

1. Het bedrijfsresultaat voor rente en belasting gedeeld door de bruto rentelasten bedraagt ten minste 1,7;
2. De som van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening, afschrijvingen, amortisatie, latente belastingen, overige kostenposten waarvoor geen kasgeld noodzakelijk is en bruto rentelasten gedeeld door de bruto rentelasten bedraagt ten minste 2,5;
3. De som van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening, afschrijvingen, amortisatie, latente belastingen en overige kostenposten waarvoor geen kasgeld noodzakelijk is gedeeld door de totale schuld bedraagt ten minste 0,11;
4. De totale schuld gedeeld door de som van de totale schuld en het eigen vermogen inclusief minderheidsbelangen en preferente aandelen is maximaal 0,7.

De specificatie van de BFBN-ratio's is als volgt:

	Norm	2020	2019
Ratio A	minimaal 1,7	7,04	3,78
Ratio B	minimaal 2,5	6,06	5,88
Ratio C	minimaal 0,11	0,13	0,12
Ratio D	maximaal 0,7	0,50	0,51